Ingyenes
VII. évfolyam 3. szám

Artkalauz

Kiállítási Magazin
2017. október–2018. január

artkalauz.hu
facebook.com/artkalauz

KERETEK KÖZÖTT

A HATVANAS ÉVEK MŰVÉSZETE MAGYARORSZÁGON

Magyar Nemzeti Galéria • 2017. november 17.–2018. február 18.

Mácsai István: Buszra várók, 1961 © Magyar Nemzeti Galéria

Élmény!
Minden tekintetben.

müpa Budapest

Fotó © Danny Willems

Rokia Traoré
Roots
2017. november 15.

Fischer Ádám • Fotó © Cser Szilvia, Müpa

ÚJÉVI HANGVERSENY
Haydn: A teremtés
2018. január 1.

mupa.hu

Stratégiai partnerünk
bfz

Stratégiai médiapartnereink
MTVA PORT.hu

A Müpa támogatója az
Emberi Erőforrások Minisztériuma
EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Jegyek kaphatók a Müpa jegypénztáraiban, valamint online a **www.mupa.hu** oldalon. További információ: **+36 1 555 3300, +36 1 555 3310**

4 à la cARTe

10 nézőpont

19 megújult állandó kiállítás

20 kitekintő

22 tárlatok

KONDOR BÉLA VESZPRÉMBEN

„Ez vagyok, ez a formám”- írta Kondor Béla egyik versében, s hogy milyen is ez a forma, azt most a Laczkó Dezső Múzeum kívánja bemutatni látogatóinak. Kondorra nehéz szavakat találni, hisz annyi mindennel foglalkozott rövid élete során, hogy többek szerint az univerzális lény lenne a legtalálóbb jelző rá. Egyszerre volt festő, grafikus, költő, zenész és fotós, akinek elementáris erejű egyénisége új irányt nyitott a magyar művészet történetében. Konstruktív volt, expresszív, fantáziája a szürrealizmustól sem riadt vissza, formanyelve ugyanakkor a hagyományokhoz is kötődött, elsősorban Dürerhez és Rembrandthoz nyúlt vissza. E kivételes ember mindössze 41 évet élt, halálát követően hagyatékát szétosztották a magyar múzeumok között. A legjelentősebb gyűjteményt a Magyar Nemzeti Galéria kapta, de a Laczkó Dezső Múzeum is több mint 70 darab alkotással gazdagodott, zömében grafikákkal. Mostani tárlatuk, Kondor főiskolai munkáitól indulva, az életmű fontosabb állomásainak alkotásaiból szemezget. A rézkarcok, litográfiák és monotípiák mellett olyan egyedi rajzok és festmények is a bemutató részei, melyeket a művész 1984-ben rendezett gyűjteményes tárlata óta még a legnagyobb Kondor-rajongók sem láthattak kiállításon.

● „EZ VAGYOK, EZ A FORMÁM” – KONDOR BÉLA, A GRAFIKUS
Laczkó Dezső Múzeum, Veszprém
október 20.–december 30.

VIVIAN MAIER TITKOS ÉLETE

John Maloof amatőr történész, 2007-ben egy chicagói aukciósház árverésén bukkant rá egy jelöletlen, temérdek negatívot tartalmazó dobozra, s ezzel felfedezte a huszadik század egyik kiváló utcai fényképészét, Vivian Maiert. Személyes érdeklődése szorgos kutatómunkává alakult, s az évek során feltárta a több mint kétezer tekercs filmből, háromezer nyomatból és több mint százezer negatívból álló hagyatékot, melynek nagyobb részét Vivian Maier maga valósznűleg soha nem mutatott meg senkinek. A dadaként dolgozó francia és osztrák-magyar származású Maier fényképezőgépe mögé bújva, New York és Chicago utcáit róva örökítette meg az urbánus Amerika legérdekesebb csodáit és különleges pillanatait, az ötvenes évektől kezdve egészen a kilencvenes évek végéig. Emberi érzékenységet tükröző kompozícióii között, amelyek többsége az ötvenes és hatvanas évekbeli fekete-fehér felvétel, találunk utcai jeleneteket megörökítő képeket, portrékat, rendkívül eredeti módon megtervezett önarcképeket és meglepő csendéleteket is. Vivian Maier titkos életművének egy szelete most a Mai Manó Házban várja, hogy általa megfejtsék, ki is volt ez a különös nő, aki oly szenvedélyesen gyűjtötte fényképezőgépével az őt körülvevő világ darabkáit.

● A TITKOS SZENVEDÉLY – VIVIAN MAIER FOTÓI
Magyar Fotográfusok Háza – Mai Manó Ház, Budapest, 2018. január 7-ig

AMIKOR A ZONGORÁBÓL SZOBOR LESZ

Hangszerszobrok. A gyakori kiállításra járók és a művészi berkekben otthonosan mozgók már valószínű e címből tudják, hogy a Bozsó Gyűjtemény új időszaki tárlatán egészen biztosan Barabás Márton alkotásaival fognak találkozni. Barabás, bár 1977-ben festő szakon végzett a Képzőművészeti Főiskolán, életművében a festészetet időtől időre háttérbe szorítja a tárgyalkotás. Műveit sosem a semmiből hozza létre, műtermében a kidobott, sokszor már romos állapotban lévő zongorák, olykor hegedűk, alakulnak át szobrokká, síkplasztikákká, de ugyanilyen lelkesedéssel nyúl az utcán talált könyvekhez és kottakönyv-töredékekhez is, melyeket hangszerdarabokkal házasítva, szintén izgalmas nevű és kinézetű tárgyegyüttessé, ún. könyvszobrokká alakít. Művei révén mind az egykor szebb napokat látott hangszerek, mind a régóta antikváriumban porosodó, senkinek nem kellő könyvek élete új értelmet

nyer, műalkotássá lényegülnek át, miközben a művész szobrait az eredeti hangszerek és könyvek készítői előtti főhajtásnak is szánja. A kecskeméti tárlat Barabás saját alkotásain kívül a művész zongorához kapcsolódó gyűjteményét is bemutatja.

● HANGSZERSZOBROK – BARABÁS MÁRTON KÉPZŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
Bozsó Gyűjtemény, Kecskemét
november 5-ig

FLUXUS AND FRIENDS

FLUXUS ÉS BARÁTAI
VÁLOGATÁS A MARIA ÉS WALTER SCHNEPEL KULTURÁLIS ALAPÍTVÁNY ÉS GYŰJTEMÉNY MŰTÁRGYAIBÓL

LUDWIG MÚZEUM
Kortárs Művészeti Múzeum
Museum of Contemporary Art
www.ludwigmuseum.hu

• 2017. szeptember 22. – november 26. / 22 September – 26 November 2017 •

A FOTOGRÁFIA BŰVÖLETÉBEN KELETI ÉVÁVAL

Darvas Iván, Latinovits Zoltán, Páger Antal, Törőcsik Mari, Bessenyei Ferenc, Garas Dezső... és a sort még sokáig folytathatnánk. Hogy mi bennük a közös? Egyszer mindannyian álltak Keleti Éva fényképezőgépe előtt. A Kossuth- és Prima Primissima díjas, idén 86 éves fotóművész a kultúra e színes kavalkádjában talált igazán magára, itt volt képes a legmagasabb szinten fotografálni. Csaknem negyven évig örökítette meg a magyar kultúra jeleseit, fontos történéseit, nevezetes előadásait. Közvetlenül sosem politizált, de a gyári munkások előtt zongorázó Naum Walterről készült képe vagy éppen a meghitt otthoni felvétel a legendás táncdalénekes házaspárról, a Vámosi-Zárai kettősről többet elmond a korról, mint a vaskos történelemkönyvek. Nem véletlenül született kép az '56-os szereplése miatt rövidesen börtönbe kerülő Darvas Iván színművészről sem egy csacsi hátán integetve. A művészek zömével Keleti Éva meghitt közelségbe, többször barátságba került, így aztán a legendásan emberkerülő Páger Antal is a lakásán fogadta. A mára már ikonikussá vált

Ruttkai-Latinovits sorozat megejtő őszinteségéről nem is beszélve. Keleti Éva modelljei most Kőszegen fedik fel igazi arcukat.

● A FOTOGRÁFIA BŰVÖLETÉBEN – KIÁLLÍTÁS KELETI ÉVA MUNKÁIBÓL
Jurisics-vár, Kőszeg
november 19-ig

A LEOPOLD BLOOM DÖNTŐSEI ISMÉT A BÁLNÁBAN

Idén ismét ringbe szálltak a kétévente meghirdetett Leopold Bloom Képzőművészeti Díjért a hazai kortárs alkotók. Egy ír házaspár (Mary McLoughlin és John Ward) által alapított, tízezer eurós fődíjjal járó elismerés negyedik alkalommal hívta versenyre a hazai művészeket, ahol a pénzbeli jutalom elsősorban nemzetközi bemutatkozásukhoz, karrierjük építéséhez nyújt segítséget, hisz a nyereményt a győztesnek egy külföldi kiállítás megszervezésére kell fordítania. A díj odaítéléséről mindig egy háromtagú nemzetközi zsűri dönt, akik a digitális portfóliók, majd a budapesti műteremlátogatások alapján választják ki a nyertest. 2017-ben a hatvannyolc pályázó, majd a nyolc finalista közül Németh Hajnal képzőművészt hirdették ki győztesnek, aki mai politikai és társadalmi témákat feldolgozó zenei performanszaival, illetve az azokból készült video- és fotódokumentációival nyűgözte le a zsűri tagjait. A döntősök munkáit minden évben bemutatják a magyar közönségnek is, és ez idén sincs másképp. Az immár hagyományosan az Új Budapest Galéria kiállítótereibe installált, műfajilag igen sokszínű tárlaton Németh Hajnal mellett a Borsos Lőrinc művészpáros, Ezer Ákos, Fabricius Anna, Fridvalszki Márk, Gróf Ferenc, Schmied Andi és Szabó Eszter a nyugati képzőművészeti trendekbe is beilleszthető munkáival ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

● LEOPOLD BLOOM KÉPZŐMŰVÉSZETI DÍJ | 2017
Új Budapest Galéria, Budapest
november 12-ig

A PIARISTÁK – 400 ÉV TÖRTÉNETE A VÁRMÚZEUMBAN

Kalazanci Szent József szegény sorsú gyermekek tanítására, teljesebb életre nevelésére vállalkozó szerzetesrendjének működését 1617-ben hagyta jóvá V. Pál pápa, s hogy az alapító elképzelése mennyire kiállta az idők próbáját, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy rendje idén ünnepli fennállásának 400. évfordulóját. A piaristáknak azonban ebben az évben több okuk is van az ünneplésre: alapítójukat 1767-ben, vagyis 250 éve emelték a szentek sorába, és 2017-ben ünnepeljük a budapesti Piarista Gimnázium alapításának 300 éves évfordulóját is. E hármas jubileum az apropója a BTM Vármúzeumának novemberben nyíló kiállításának, ahol több mint 450 műtárgy és egyéb dokumentum révén mutatják be a rend jelenlegi és egykori tevékenységét. A kiállításon látható piarista gyűjteményi kincsek – festmények, kéziratok, útinaplók, kódexek, emléktárgyak stb. – segítségével a látogatók megismerkedhetnek a rend kimagasló érdemeket szerzett tagjaival, de bemutatja azokat a valós és virtuális teret is, ahol az atyák éltek, tanítottak, imádkoztak, kutattak és alkottak. S hogy a mosoly se maradjon el, arról többek közt Agárdy Gyula piarista rendtársairól készített szellemes karikatúrái gondoskodnak majd.

● HITRE, TUDÁSRA: A PIARISTÁK ÉS A MAGYAR MŰVELŐDÉS
Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeuma, Budapest, november 16.–2018. február 25.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚJRAÁLMODOTT RUHÁI

150 éve, 1867. június 8-án koronázták magyar uralkodóvá Ferenc Józsefet és feleségét, Erzsébet királynét. Sissi – hisz mi mindannyian inkább csak így szeretjük őt szólítani – szépségéről sokat cikkeztek az egykori lapok, nők és férfiak csodálták az ifjú császárnét, aki persze a kor legszebb, szinte tündérmesébe illő ruháit hordta. Magyarországi koronázásán és más hivatalos eseményeken viselt öltözékeit eddig csak a róla készült festményekről és fotókról ismerhettük idehaza, most azonban Czédly Mónika ruhatervezőnek és a gödöllői kastély új kiállításának köszönhetően e csodás darabok a szó szoros értelemben kilépnek a festményekből. A nemrégiben Magyar Kézműves Remek díjjal kitüntetett ruhatervező eddig 14 ruha másolatát készítette el, amelyek valóban pontos lenyomatai Sissi egykori öltözékeinek. Mind közül koronázási ruhája igényelte a legtöbb kutatást, hisz a Bécsben, még az ünnepségek előtt készült fotókon látható viselet némiképp eltér a magyar szemtanúk leírásaitól. A történészek és Czédly Mónika kutatómunkáját segítette, hogy Sissi a Mátyás-templombeli koronázás után a veszprémi püspöknek ajándékozta öltözéke egy részét, s bár ő miseruha-garnitúrát készíttetett belőle, ezek a darabok megmaradtak, így lehetőségük volt azokat tanulmányozni.

● ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚJRAÁLMODOTT RUHÁI – Czédly Mónika kiállítása
Gödöllői Királyi Kastély
november 18.–2018. február 25.

A GÖDÖLLŐI VÁROSI MÚZEUM ÚJ SZERZEMÉNYEI

A Gödöllői Városi Múzeum idén ősszel egy olyan rendhagyó időszaki kiállításra invitálja a látogatóit, amelyre nem sűrűn, csupán minden ötödik évben kerül sor. Az új kiállításon a múzeum az elmúlt évek új szerzeményeit mutatja be, vagyis azokat a műtárgyakat, amelyek 2012 és 2016 között ajándékozás vagy vásárlás útján kerültek gyűjteményébe. Az említett periódus alatt több mint 7000 tárggyal gazdagodott az intézmény, a büszke tulajdonos pedig elhatározta, hogy új, amolyan összegző kiállításán minden adományozótól bemutat valamit, ezzel hálálva meg nagylelkűségüket. A sok új műtárgy közül mindenképp említést érdemel az egykor a gödöllői művésztelepen alkotó Juhász Árpád (1863-1914) hagyatéka, illetve két, ajándékba kapott, nagyméretű Sidló Ferenc-szobor is. A múzeum legendás cserkészgyűjteménye a Svájcban élő Danczkay Zoltán az 1947-ben megrendezett moissoni cserkész világtalálkozóhoz kapcsolódó relikviáival és a 413. számú Csaba Cserkészcsapat kiváló állapotban megmaradt hímzett selyemzászlajával gazdagodott. Helytörténeti vonatkozású tárgyakban is bővelkedik a kiállítás, ezek főként a gödöllői oktatásról, lakáskultúráról, viseletről, valamint a világháborús évekről mesélnek a látogatóknak.

● GYARAPODÓ GYŰJTEMÉNYÜNK 2012–2016.
Gödöllői Városi Múzeum
október 14.–2018. március

HINTALOVAK A NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYBAN

A hintalovak régóta, körülbelül négyszáz éve életünk részei. Az első, lovaglásra is alkalmas hintalóról szóló feljegyzés I. Károly angol királyhoz köthető, akinek gyerekkori mozgásszervi problémáin igyekeztek egy díszes faparipával segíteni az udvari orvosok. Egy korban, melyben a ló oly fontos szerepet töltött be, nem meglepő, hogy az új játék hamar kikerült Károly gyerekszobájából, és elindult, hogy meghódítsa Anglia, majd az egész világ gyerekseregeinek szívét. Az, hogy hazánkban hintaló-kiállítás nyílhat, egy házaspárnak, dr. Ladó Máriának és dr. Tóth Ferencnek köszönhető, akik immár húsz éve gyűjtenek minden hintalóval kapcsolatos tárgyat, legyen az akár képeslap, karácsonyfadísz vagy bélyeg. A hintaló számukra sosem csak egy gyerekjáték volt, hanem iparművészeti alkotás is, olyan kultúrtörténeti érték, melynek megjelenését a képzőművészetben, az irodalomban és a zenében is kutatják. A Nagytétényi Kastély téli kiállításán a házaspár csaknem 2500 darabos gyűjteményének legszebbjeivel találkozhatnak, s hogy az élmény teljes legyen, a sok-sok hintaló között lesz olyan is, amelyre ha kedvük tartja, akár fel is pattanhatnak.

● TÖBB MINT JÁTÉK – HINTALÓ-KIÁLLÍTÁS A NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYBAN
Nagytétényi Kastély, Budapest
november 25.–2018. február 25.

AZ ELMÚLT FÉL ÉVSZÁZAD MAGYAR FOTOGRÁFIÁJA

Idén nyáron a Mai Manó Ház a Lengyelországi Magyar Kulturális Évad keretében megrendezett Magyar tekintet – Vázlat a magyar fotográfiáról című kiállítására volt talán a legbüszkébb. Méltán, hisz a száz magyar fotós munkájából válogató, mintegy másfél évszázadot felölelő tárlat igen nagy sikert aratott a lengyel fővárosban. A kiállítás anyaga szeptemberben került vissza Budapestre, ahol nem sokat késlekedtek, elhatározták, hogy egy részét itthon is bemutatják, ennek helyszíne pedig a főváros másik nagy fotós helye, a Robert Capa Központ lett. Bár a hazai tárlat már a magyar fotográfia egy szűkebb szeletére, az elmúlt öt évtizedre koncentrál, izgalmas képekből itt sincs hiány. A kiállítás meghatározó alkotók és alkotások bemutatásán keresztül, a korszakos jelentőségű Műhely '67 című kiállítástól kezdve egészen a jelen magyar fotóművészetéig vezeti a látogatókat, ám jóval többet is tesz ennél: teret nyújt az elmúlt fél évszázadban uralkodó különféle fotográfiai eljárásokban és szemléletmódokban végbement változásoknak is. Ezáltal nemcsak árnyalja és bővíti ismereteinket a korszak magyar fotográfiájáról, hanem a képzőművészeti fotóhasználat útjaihoz és a dokumentarista tendenciák megértéséhez is közelebb visz.

● LÁTKÉP – AZ ELMÚLT FÉL ÉVSZÁZAD MAGYAR FOTOGRÁFIÁJA 1967–2017
Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ, Budapest, október 8.–november 19.

AKNAY JÁNOS ANGYALI GEOMETRIÁI

A Nyíregyházáról induló Aknay János (1949) – miután főiskolai tanulmányait politikai okokból nem kezdhette el – huszonegy évesen úgy döntött, hogy több művésztársához hasonlóan, ő is Szentendrén telepedik le. Azt, hogy a legjobb helyre került, szinte rögtön tudta, érezte. Hamarosan a város művészeti vérkeringésének kiemelkedő tagja lett, olyannyira, hogy a festészettel, grafikával és szobrászattal is foglalkozó művész 1972-ben többedmagával megalapította a Vajda Lajos Stúdiót, miközben akkor már a Szentendrei Grafikai Műhely és a szentendrei régi művésztelep is tagjai közt köszönthette. Aknay kapcsán elsőre talán angyalai jutnak eszükbe, de ezt ő nem is bánja, „hisz ahol angyal van, ott nagy baj nem lehet" – mondja. Harmóniát kereső, letisztult művészetében azonban nem ez az egyetlen motívum, igazi, Szentendréhez is kapcsolódó motívumhálót szőtt az évek alatt, s az angyal mellett megtaláljuk a ház, az ablak, a bábu, illetve a kereszt motívumait is művészetében. Ablakszerű képmezőbe osztott művei a legmagasabb szakralitást hordozzák magukban. A 2002-ben Munkácsy-, majd 2010-ben Kossuth-díjjal is kitüntetett művész angyali geometriái most a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum hét termében várják Önöket.

● ANGYALI GEOMETRIA – AKNAY JÁNOS FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, Esterházy-palota, Győr
október 15.–november 19.

KERETEK KÖZÖTT

A HATVANAS ÉVEK MŰVÉSZETE MAGYARORSZÁGON

1958-tól az 1968-as prágai tavaszig tekinti át a hazai művészeti élet alakulását az MNG november közepén nyíló kiállítása – a még éppen létező szocreál agitatív tartalmú ábrázolási konvencióitól a valóság természetére provokatívan rákérdező törekvésekig. A keretek működésének mechanizmusáról Petrányi Zsolttal, a kiállítás kurátorával beszélgettünk.

Miért 1958? Talán egyértelműbb viszonyítási pont lett volna '56.

Azért választottuk 1958-at, mert erre az évre két fontos nemzetközi megjelenés is datálható: az egyik a brüsszeli világkiállításon való részvétel, a másik pedig a Velencei Biennále magyar pavilonjának az újraépítése, illetve az első kiállítás. Ebben a két enteriőrben nagyon markánsan megragadható az a szemléletbeli váltás, ami már a kultúrpolitikát is áthatja, és amiben a szocialista realizmus néhány éve után a modernizmus újraéledése figyelhető meg.

Nem túl népszerű korszak. Már ami a műtárgypiaci megítélését és az ismertségét illeti.

Az, hogy ezek a művek nem annyira ismertek, abban nagy szerepet játszik az is, hogy ma a nemzetközi művészeti színtéren a hatvanas évek második felének magyar neoavantgárd művészete nagyon népszerűvé vált. Az építészetben, dizájnban, tárgykultúrában egyébként a szocreál utáni időszak is nagyon közkedvelt – a korszak jópofa formájú székeit még egész olcsón meg lehet venni az Ecserin, de lomtalanításnál is lehet találni belőlük. A képzőművészet reakciói ugyanakkor tényleg nem annyira ismertek. Ez a kiállítás arra vállalkozik, hogy bemutassa ezt az ismeretlen vagy kevésbé szeretett oldalt, ami 1958 és 1968 között az állami kultúrpolitika által jóváhagyott művészeti forma volt. Leginkább az érdekelt, és azt kerestem, hogy a figuratív művészetben hogyan változik meg az ember képe, vagyis hogy hogyan alakul át a szocialista realizmus teljesítményorientált munkása egy nyugati értelemben

(is) vett modern életformát követő emberré. A szocializmus ideológiája és paneltémái továbbra is megvannak, ugyanakkor az emberek alakján, művészi sematizáltságán a jó jövőbe vetett hit tükröződik.

Nemzetközi kontextusban láthatjuk a hazai alkotásokat?

Érdekes, hogy annak ellenére, hogy sztereotípiaként sokakban az él, hogy ennek a művészetnek a formai kincsét és stílusát alapvetően Moszkva határozza meg, ha alaposabban megnézzük, láthatjuk, hogy sokkal inkább a francia, az olasz, az angol és a német művészet az irányadó. Szóval igen, nemzetközi kontextusba ágyazzuk a kiállítást, és a magyar alkotók mellett néhány triviális nemzetközi nagyágyú munkáit is bemutatjuk. Elsősorban Picassót vagy Fernand Léger-t említeném, de a korszak fiatal sztárfestőjétől, Bernard Buffet-től is bemutatunk néhány alkotást. Eredeti Buffet-ket most először láthat a magyar közönség, pedig olyan népszerűségnek örvendett akkoriban, hogy szinte mindennapos témája volt a művészeti közbeszédnek itthon is. Jancsó Miklós Oldás és kötés című filmjében például van egy jelenet, amikor Latinovits elmegy a főnökének lakására, a főorvoshoz – na, ott egy Buffet-albumot lapozgatnak. Amúgy a nemzetköziség

mellett a múltba kacsintás is fontos tényező: a korszak művészetét ugyanis az 1948 előtti magyar művészet is nagy mértékben befolyásolta. Elég, ha olyan a háború előtt is aktív alkotókat említünk, mint például Barcsay Jenő vagy Korniss Dezső.

Barcsay a kezdőpont?

Ő jó példa kezdőpontnak – van például egy 1949-es sgrafitto-terve – a Kiscelli Múzeumtól kérjük el –, melynek a mi gyűjteményünkben megtaláltuk az 1964-es párdarabját. Mintha át lenne ugorva közben a nehéz, ellentmondásos időszak. De Bernáth Aurél is jó kiindulópont – ő például nagyon nagy hatással volt a következő generációra, többek között Csernus Tiborra, Lakner Antalra. Tőle egy szocreál képet mutatunk be egy néhány évvel később készült munkájával együtt, hogy éreztessük, hogyan mozdul el valaki a szigorú ábrázolástól a kicsit lazább felé. Ezeknek a pedagógusszemélyiségeknek a vállán állva tudott az akkor induló új generáció egy szabadabb szemléletű képi világgal kísérletezni.

És miért pont '68 a végpont?

Egyfelől azért, mert politikai és történelmi szempontból ez egy jól értelmezhető dátum – nemcsak a prágai tavasz, de a párizsi események miatt is, másrészt mert '68-ban van egy generációs fordulópont. Az Ipartervvel berobban az a ma is aktív generáció – Bak Imre, Nádler István, Lakner Antal, Szentjóby Tamás, Tóth Endre nevével tudnám fémjelezni –, akik a neoavantgárd révén már egy másfajta küzdelmet kezdenek el a politikai közeggel szemben. '68 után már nincs elfogadás, nincs kompromisszum. Vagy avantgárd van, vagy ennek a figuratív stílusnak a kifáradása. Olyan nincs, hogy az ideológiai kereteket elfogadva keresné valaki a megújulást. Maurer Dóra korai grafikái még belefférnek, de Szentjóby például már nem. Ez a kiállítás szerintem akkor érdekes, ha az avantgárdot szeretőknek megmutatja, hogy milyen táptalajból nőtt ki a neoavantgárd. Nagyon sokan hasonlítják a magyar neoavantgárdot a nemzetközihez, mintha az volna a háttere, pedig itthon, és ezt szeretnénk ezzel a tárlattal bemutatni, egész máshonnan gyökereznek az újramodernizáló törekvések. Ennek a kiállításnak a jelentősége művészettörténeti – most jött el az az idő, amikor ezeket a műveket már nyitottsággal tudjuk újra felfedezni. Lekoptak róluk azok az elítélő jelzők, melyek a kádárizmus első évtizedével azonosították ezt a stílust.

Van személyes szívügye?

Az egyik legérdekesebb részterület számomra, hogy a művészeket hogyan inspirálták különféle világpolitikai események, és ezeket hogyan építették be a műalkotásokba, illetve evvel hogyan foglaltak állást az igazságosság oldalán a hidegháború éveiben. Ilyen például a vietnámi háború, vagy a gyarmatosító, felszabadító mozgalmak Afrikában. Izgalmas abba a nézőpontba belehelyezkedni, hogy milyen képet kaptak a világról az értelmiségiek abban az időszakban, azokon a csatornákon keresztül, amelyek akkor rendelkezésre álltak. De a korszak könyv- és hanglemezkiadása is szívügyem: a Qualiton például 1962-től tíz éven át kiadott egy hazai Modern Jazz Antológiát. A Bergenditől a Pegén keresztül mindenki innen indult. A tárlatnak egyébként van egy lakberendezési, egy dizájn és egy filmszekciója is – szeretnénk, ha a látogató nemcsak a képzőművészetről, hanem az egész korszakról képet kapna, amely tele van iszonyú izgalmas történetekkel, melyek feldolgozásra várnak. Nagyon sok kérdőjel marad a kiállítás után. Mintha egy vödör teniszlabdát feldobnánk, és arra várnánk, hogy különböző kutatók és szakírók lecsapkodják őket.

● MAGYAR NEMZETI GALÉRIA, A ÉPÜLET
Budapest, november 17.–2018. február 18.

SÉTA A KASTÉLYOKBAN

A felmérések szerint a kulturális turizmus területén a kastély- és várlátogatások a legnépszerűbb programok hazánkban. A 21. század embere azonban az élményturizmushoz szokott, így a szakemberek hamar felismerték, hogy nem elég a műemlékeket eredeti szépségükben bemutatni, a látogatóknak akkor elevenedik meg igazán a múlt, ha informatív, szórakoztató, minden érzéküket megszólító kiállításokat is láthatnak a gyönyörűen felújított kastély-, illetve várfalak között. Ezért jött létre a Nemzeti Kastély- és Várprogram is, ahol a műemlékek helyreállítása mellett célul tűzték ki azt is, hogy a mai igényekhez igazodó, új funkciókkal gazdagított fényükben mutassák be hazánk nagy múltú kastélyait és a várait a nagyközönségnek. Ennek a kastélymentő és -népszerűsítő programnak már több csodálatos példájával is találkozhattunk Magyarországon. Közéjük tartozik az Ozorai Várkastély, a nádasladányi Nádasdy-kastély és a tiszadobi Andrássy-kastély is, mely utóbbi nemcsak egyedülálló, romantikus stílusú épületével és a Rippl-Rónai ebédlővel vonzza a látogatókat, hanem különleges kiállításaival is, ezek közé tartozik például a főúri asztalok pompáját bemutató Herendi-porcelánkiállítás. Ehhez az impozáns listához csatlakozott a 2014-ben átadott Edelényi Kastélysziget is, mely a Bódva folyó kiszélesedő völgyében fekvő Edelényben várja a titkaira kíváncsi turistákat. Ne maradjanak otthon hát ősszel sem, fedezzék fel hazánk frissen felújított kastélyait, sétáljanak parkjaikban, és vesszenek el több száz év történelmében!

EDELÉNYI KASTÉLYSZIGET | L'HUILLIER–COBURG-KASTÉLY

Ha jártak már az Aggteleki Nemzeti Parkban, akkor bizonyára átmentek Edelényen is, hisz a parkba vezető főútvonal érinti a városkát is. Útjukat ezentúl érdemes lesz egy kicsit hosszabbra tervezni, hisz a településen található Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik legújabb turisztikai kincse, hazánk hetedik legnagyobb kastélya, a L'Huillier–Coburg-kastély, mely a nagyszabású beruházások után már mint Edelényi Kastélysziget várja a látogatókat. A gyönyörű, itáliai barokk palotákat idéző épületegyüttes eredeti, franciás-németes nevét természetesen egykori tulajdonosairól kapta.

Jean-François L'Huilliert a „harcos lotaringiaiként" ismerte kora, katonaként részt vett a török elleni küzdelemben, köztük Buda visszafoglalásában is. Edelényi birtokán 1716-ban kezdte el leendő otthona építését, azonban 1728-ban elhunyt, így nem érhette meg annak elkészültét, a díszítő munkákat özvegye fejezte be. A címben másodikként szereplő Coburg név pedig a német Szász–Coburg–Gotha hercegi családból származó Ferdinánd hercegre utal, aki 1831-ben vásárolta meg a kastélyt, igaz nem lakhatási, sokkal inkább gazdasági megfontolásból. A Coburgok után a kastély lassú pusztulásának időszaka következett, működött benne börtön, napközi és öregek otthona is, míg egyes részei lakásokként szolgáltak. A rendszerváltás idején már egy üres, omladozó kastély látványa fogadta az arra járókat. A szomorú helyzetre csak 2001 hozott gyógyírt, kezelését ugyanis ekkor vette át a Forster Központ jogelődje, a Műemlékek Nemzeti Gondnoksága, akik 2006-ban kezdték el annak a turisztikai projektnek a kidolgozását, mely lehetővé tette az épület helyreállítását. Az időközben megnyert európai uniós pályázatnak köszönhetően a kastély felújítása több ütemben zajlott, a kitartó munka azonban meghozta gyümölcsét, hisz immár három éve, hogy az Edelényi Kastélysziget bécsi Belvederére emlékeztető vaskapui újra megnyílhattak a látogatók előtt.

A ma ismét 18. századi pompájában tündöklő kastély sok látnivalót ígér. A túra, amolyan bemelegítésként, egy háromdimenziós kisjátékfilm megtekintésével kezdődik. A film a felvidéki vándorfestő, Lieb Ferenc Edelényben töltött egy évét mutatja be, részben valós személyekre és tényekre építő, részben fantázia szülte történeteken keresztül. Lieb 1770-ben befejezett, hat szobát betöltő rokokó falképegyüttese egyben a kastély egyik legkülönlegesebb éke is. A film után a látogatók a hatalmas faajtók mögött található termekben és szobákban barangolva megnézhetik, hogy milyen is lehetett egy grófi vagy egy grófnői szoba, több száz éves kályhákban gyönyörködhetnek, kideríthetik, hogy kikből állt a cselédség, megtudhatják, hogy milyen emberek lehettek a kastély egykori tulajdonosai, megnézhetik, hová jártak imádkozni, a díszteremben pedig óriási festményeken pihentethetik szemüket. A kastély térképgyűjteménye is lenyűgöző, melyeket nemcsak önmagukban, hanem a korabeli térképkészítés eszközeivel együtt tanulmányozhatnak. A kastély a gyerekekre és az iskolás csoportokra is gondolt, őket érdekes múzeumpedagógiai órák és szakkörök várják iskolaidőben, míg a felnőttek egyéb turisztikai programokon (pl. sétakocsikázáson, templomtúrákon stb.) is részt vehetnek.

TIHANYBAN A CORVINUS GYŰJTEMÉNY

A 25 ÉVE GYARAPODÓ CORVINUS GYŰJTEMÉNY ELŐSZÖR MUTATJA MEG MAGÁT GAZDÁJA, A KEMPINSKI HOTEL CORVINUS BUDAPEST FALAIN KÍVÜL. KÉT ÉVSZÁZAD MAGYAR KLASSZIKUSAI ÉS NEVES KORTÁRSAK TIHANYBAN.

Hazánk első ötcsillagos luxusszállodája, a Kempinski Hotel Corvinus Budapest idén szeptemberben ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. A fényűző belvárosi hotelben ez idő alatt számtalan – a politika, az irodalom, a film, a színház, a sport és a divat világából ismert – híresség szállt meg, a Kempinski azonban a kezdetektől jóval több kívánt lenni egy patinás szállodánál, már megalapításakor kiemelt hangsúlyt fektetett a kultúra támogatására is. Szándéka komolyságát bizonyítja, hogy már beruházási költségeinek 1%-át is művészi alkotások megvásárlására fordította.

Mint mindenben, úgy a gyűjteményépítésében is az igényesség és a magas színvonal volt a szálloda elsődleges szempontja, és ebben persze műkereskedők segítségét is kérték. 1992 óta mintegy ezer műtárgy otthona lett a hotel, a huszonöt év alatt azonban gyűjtési koncepciójuk némiképp megváltozott. A 90-es években több klasszikus, tradicionális alkotás került be, majd az ezredfordulótól erősebb nyitás figyelhető meg a kortárs művészet felé, mely mára a gyűjtemény súlypontját alkotja. Bővülő kollekciója – melyet Corvin Mátyás rendeszánsz udvarára is utalva Corvinus Gyűjteményre kereszteltek el –, a legnemesebb tradíciók és a modern trendek keveréke.

A hotel kifejezetten a magyar kortárs alkotókhoz való szoros kötődése is figyelemre méltó, földszinti galériájának időszaki kiállításain rendszeresen mutatja be műveiket. A gyűjtemény legszebb darabjai persze az állandó kiállítási térként is funkcionáló szállodaépületbe vannak komponálva, és egészen eddig többnyire csak a hotel vendégei gyönyörködhettek bennük. Egészen eddig! A 25 éves évforduló kapcsán ugyanis a büszke tulajdonosok úgy döntöttek, itt az ideje, hogy megmutassák kincseiket a világnak is. Ez a világ pedig most nem más, mint a rendkívül igényes killításairól ismert KOGART Tihany.

A balatoni galéria mintegy negyven magyar festményt, grafikát és szobrot mutat be a gyűjteményből, ennek több mint a fele kortárs alkotás. A témájukat tekintve többségében táj- és városképeket felvonultató tárlaton sok más mellett olyan 20. századi klasszikusokkal kívánják elcsavarni a látogatók fejét, mint Márffy Ödön, Czigány Dezső, Ferenczy Valér, Scheiber Hugó, Kádár Béla, Amerigo Tot, Gerzson Pál vagy Fischer Ernő. A tihanyi bemutató után a gyűjtemény várhatóan Berlinben folytatja vándorútját.

• A CORVINUS GYŰJTEMÉNY GYÖNGYSZEMEI – KOGART Kiállítások Tihany november 12-ig

FOLYAMATOS EMLÉKEZET

Idén augusztusban ünnepelte 80. születésnapját a dokumentarista fotózás nagy doyenje, Korniss Péter. A Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas és Pulitzer-emlékdíjas magyar fotográfus előtt két tárlat is tiszteleg: a Magyar Nemzeti Galéria kiállítása közel 150, zömében ismert és ikonikus képen keresztül mutatja be a kornissi életművet, a Várfok Galéria pedig olyan fotográfiákat tár a nézők elé, melyeket eddig kevéssé ismert vagy még sosem láthatott a hazai közönség.

Ennyi eltelt év és megannyi siker után már csak nagyon keveseknek jut eszébe Korniss Péter kapcsán a „véletlen” szó. Pedig ő maga vallja magát „véletlen fotográfusnak”, aki, ha nem jön ’56, biztosan valamelyik cég jogi osztályán rendezi a paragrafusokat. Mivel azonban a forradalom alatt a jogi egyetem forradalmi bizottságának tagja volt, kizárták a karról, és segédmunkáskánt volt kénytelen állást vállalni. A Budapesti Fényképész Szövetkezethez vetődött, ahol – miután egy csapásra magával ragadta a fotográfia-készítés művészete – a sorsa egy életre megpecsételődött. „Véletlen” az is, ahogyan kezdő fotóriporterként, egy beugró munka okán, kapcsolatba került a táncművészettel, és megismerkedett Novák Ferenccel. Ő volt az ugyanis, akivel, szintén munka miatt, először jutott el újra szülőföldjére, Erdélybe. A Kolozsvár melletti Széken megdöbbenve tapasztalta az idő állandóságát – olyan hagyományos paraszti kultúrával és magatartásformákkal találkozott itt, amit akkoriban Magyarországon már szinte sehol nem lehetett látni. Olyan eleven, még éppen érintetlen világ volt ez, amelyen már akkor érezhetőek voltak a mulandóság vészjósló jelei, így Korniss rögtön fotografálni kezdett mindent. Így kezdődött. Először a fejkendős asszonyokkal, a jellegzetes széki szalmakalapos férfiakkal, keresztelőkkel, esküvőkkel, táncházakkal. Sosem akart tudományos igénnyel dolgozni. Mindig az ösztöneire hallgatott. „Dokumentarista fotográfusként mindig tárgyilagos akartam lenni, de magamban tudtam, hogy ez lehetetlen. Tudtam, hogy természetem, tudásom és élményeim meghatározzák, mit s hogyan látok, s miként fényképezek. A képek üzenete eldőlt, mielőtt megnyomtam volna az exponálógombot” – meséli. Aztán, ahogy teltek az évtizedek, az érintetlen, archaikus Erdély képébe beszivárogtak a kilencvenes, majd a kétezres évek: a lányok szoknyája alól kivillanó nejlonharisnya, a presszó tetején terebélyesedő parabola-antenna, a farmer, a műszálas kínai pulóver és a kihipózott Michael Jackson.

A Magyar Nemzeti Galéria kiállítása azt az ívet tárja fel, ahogyan Korniss a hagyományos paraszti kultúrától elindulva, a városi vendégmunkás-jelenségen és a globalizálódó világon keresztül eljut a hagyomány és a jelen sokszor paradox valóságáig. Az életmű-kiállítást a Várfok Galériában egy olyan tárlat egészíti ki, melyen egy-egy ritkaságnak számító sorozat vagy sajátos, személyes nézőpont árnyalja a Korniss-képet. Többek között egy, a 70-es években az észak-amerikai indián rezervátumokban készített sorozat.

• Magyar Nemzeti Galéria, január 7-ig
Várfok Galéria, október 19.–december 2.

GENEZIS

Nagyon ismerősek és mégis rettentő távoliak a természeti tájak, emberek és állatok, korunk egyik legmeghatározóbb fotográfusának Sebastião Salgadónak a képein, amelyekből november közepéig nagyszabású kiállítást láthatunk a Műcsarnokban.

Távoliak, hiszen a Genezis című projektje során a Föld rengeteg pontján fordult meg Amazóniától az Antarktiszig, és olyan, a civilizációtól érintetlen tájakon járt, ahová alig-alig jut el ember fia. Ugyanakkor mégiscsak ismerősek is, hiszen az általa képviselt fekete-fehér, a természetet a leglenyűgözőbb oldaláról megmutató vizuális világ olyannyira népszerű, hogy visszaköszön bármelyik lakberendezési bolt szobafalakra árult poszterein is.

A Genezis egyfajta virtuális fotográfiai utazás a Föld körül – expedíció, amely felfedezi azokat a hegyeket, sivatagokat és óceánokat, állatokat és népeket, amelyeket elkerültek a modern társadalom hatásai. Az idén 73 éves Salgado számára a gyökereket jelenti a természet: Brazíliában született egy farmon, amelynek nagy részét akkoriban esőerdő borította. Kamaszként elhagyta otthonát, hogy közgazdaságtant tanuljon, és mire évtizedekkel később felnőttként megörökölte egykori földjüket és újra hazatért, Brazília túl az iparosodási folyamatokon, megváltozott, alig maradt valami az egykori őserdőből. Salgadónak azóta életcélja az újraerdősítés és a környezetvédelem (birtokának környéke, az atlanti-parti brazil őserdő egy része ma már rezervátum), a ter-

mészettel szembeni csodálat és tisztelet pedig szinte minden képének meghatározó eleme. A Genezis-képeken azokat a tájakat és embereket mutatja meg, amelyeket még nem fordított ki magából az iparosodás – kőkorszaki életmódot folytató törzsek, pingvin-nemzetségek, ritka vadállatok, gleccserek, hegyvonulatok és a szél által hullámosra fodrozott homokdűnék szegezik a látogató tekintetét a képekre – néha azt kívánja az ember, bár lennének színesek. Igaz, akkor végképp elkerülhetetlen lenne a giccsbe hajlás. Salgado szerint a fényképeken látható színek egyébként is „hazugságok", mert soha nem olyanok, mint élőben. A szürke millió változata fedi fel valójában a lényeget.

● Sebastião Salgado: Genesis
Budapest, Műcsarnok, november 12-ig

FLUXUS ÉS BARÁTAI

Merevre cserzett bőrkabát, lázmérőn egyensúlyozó műfogsor, faliképpé avanzsált vacsoramaradék – Maria és Walter Schnepel, Brémában élő házaspár gyűjteménye egyszerre meghökkentő, ugyanakkor elgondolkodtató lenyomata egy kornak, amikor a hétköznapiságé a főszerep.

A Fluxus nagyon leegyszerűsítve nem más, mint hasonló gondolkodású művészek barátságából és együttműködéséből létrejött mozgalom, amely elutasítja az intézményességet, a professzionalizmust és a műtárgy dicsőítését. Tagjai azért jöttek össze a hatvanas években, hogy a fősodor ellenében jól érezzék magukat együtt, és a leghétköznapibb tárgyakat is (melyekkel persze mondani akarnak valamit) műalkotássá emeljék. Nincs egyértelmű válasz arra a kérdésre, hogy vajon egy 1962-es zenei fesztivállal kezdődött-e Wiesbadenben, amikor George Maciunas litván származású New York-i művész azt mondta, „Legyen Fluxus" és lett Fluxus, vagy egymástól függetlenül létezett az USA-ban, Japánban, Franciaországban, Hollandiában, Dániában, Csehországban, Magyarországon és Németországban már jóval 1962 előtt. Az viszont biztos, hogy a lázadó irányzat (ha lehet egyáltalán így nevezni) konceptualitásában Marcel Duchamp-nak és John Cage-nek újító szelleme érvényesült: a művész géniuszként való dicsőítése helyett Duchamp az alkotót és a közönséget egy szintre emelte, és azzal a ma már filozofikus közhellyel operált, hogy az út célja maga az úton levés. Dietrich Albrecht, Joseph Beuys, John Cage, Marcel Duchamp, Lakner László, Claes Oldenburg, Yoko Ono vagy Daniel Spoerri –

hogy csak néhányat említsünk a legismertebb művészek közül – munkái arra ösztönzik a látogatókat, hogy egy picit elmélázzanak a dolgok valódiságáról. Meg arról, hogy vajon milyen éles (és van-e egyáltalán) a határvonal a hétköznapi élet és a művészet között.

Maria és Walter Schnepel kollekciója több mint 40 olyan művész munkáit foglalja magában, akik a fluxus-mozgalomhoz tartoztak vagy tartoznak, hozzá közel álltak vagy közel állnak. Szellemes, provokatív, banális vagy éppen harsányan látványos alkotások, melyek legfőbb célja, hogy maga a látogató is azt érezze: ahogy mindenki, ő is lehet művész. Ahogy minden, úgy az ő ténykedése is maga a művészet. Csak nem annyira fennkölt, mint a múzeumokban általában.

● FLUXUS ÉS BARÁTAI - Válogatás a Maria és Walter Schnepel Kulturális Alapítvány és Gyűjtemény műtárgyaiból
Ludwig Múzeum, Budapest, november 26-ig

KASSÁKIZMUS

A PETŐFI IRODALMI MÚZEUM ÉS TAGINTÉZMÉNYEI HÁROM KIÁLLÍTÁSSAL ÜNNEPLIK KASSÁK LAJOS SZÜLETÉSÉNEK 130. ÉS HALÁLÁNAK 50. ÉVFORDULÓJÁT.

A 20. század elejének avantgárd mozgalmai fellázadtak a művészet hagyományos formái és intézményei ellen. Programjuk a régi művészet tagadása és az új művészet lehetőségeinek keresése volt. A magyar avantgárd mozgalom centrumában Kassák Lajos (1887-1967) és az általa szerkesztett folyóiratok álltak az 1910-es és 1920-as években. Kassák sosem tűzött egyetlen izmust sem a lobogójára, sok mindenből inspirálódva alakította ki saját művészetét. Ő maga nemigen gondolta úgy, hogy mozgalmának valamilyen nevet kellene adnia, az utókor azonban nem hagyta annyiban a dolgot, e különc, hosszú hajú, fekete orosz inget viselő, „új művésszel" azonosított mindent, ami akkor volt, s megszületett a név is: Kassákizmus. A Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) és tagintézményei hármas kiállítással és megannyi kísérőprogrammal tisztelegnek a magyar avantgárd vezéralakja előtt, fókuszpontjukba azonban nem az teljes életművet, hanem a sorsformáló 1920-as évekbeli munkásságát állították.

A három múzeum közül a PIM lesz az első, ahol az ünneplés elkezdődik. Új művészet – A bécsi MA az avantgárd nemzetközi hálózataiban című tárlatuk Kassák 1920 és 1925 között Bécsben megjelent MA című folyóiratát helyezi a középpontba. A kiállítás azt is vizsgálja, hogy Kassák irodalmilag és képzőművészetileg is aktív köre hogyan integrálódott az avantgárd nemzetközi vérkeringésébe, és ő maga hogyan vált az új művészet egyik alakítójává, miközben a rajongók mellett az „értelmetlen" versektől és „tárgynélküli" festményektől idegenkedő korabeli közönségről is szól.

Az óbudai Kassák Múzeum ez idő alatt Az új Kassák – A ló meghal és a madarak kiröpülnek című kiállítására várja az érdeklődőket, mely cím bizonyára sokaknak ismerős, hisz Kassák talán legismertebb önéletrajzi ihletésű verse is e névre hallgat. A költemény az 1909-es párizsi utazását dolgozza fel: azt a folyamatot, melynek során Kassák az egyszeri vasmunkásból költő lett. A kiállítás azon túl, hogy az utazáson született „új művész" alakját és eredettörténetét vizsgálja, a dadaista költői világ hazai fogadtatására is kitér.

A sorozat harmadik állomása a Bajor Gizi Színészmúzeum kiállítása lesz. Új dráma, új színpad – A magyar avantgárd színházi kísérletei című tárlat a Kassák-kör kevéssé ismert színpadi munkásságát mutatja be. Az érdeklődők itt a magyar avantgárd korai színpadi kísérleteit láthatják Kassák első feleségének, Simon Jolánnak dadaista előadóestjeitől a mechanikus-konstruktivista színpadi kísérleteken át egészen a leghangosabb reakciókat kiváltó Zöld Szamár Színház 1925-ös előadásáig.

● KASSÁKIZMUS-KIÁLLÍTÁSSOROZAT
Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
(október 13.–2018. február 25.)
Kassák Múzeum, Budapest
(október 20.–2018. február 25.)
Bajor Gizi Színészmúzeum, Budapest
(október 27.–2018. február 25.)

ÚJ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS A MAGYAR ZSIDÓ MÚZEUM ÉS LEVÉLTÁRBAN

A MAGYAR ZSIDÓ MÚZEUM ÉS LEVÉLTÁR RÉGI ÁLMA VÁLT VALÓRA SZEPTEMBERBEN: HARMINCHÁROM ÉV UTÁN VÉGRE ÚJ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSSAL KÖSZÖNHETI LÁTOGATÓIT.

1984-et írtunk, amikor az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke megnyitotta a Magyar Zsidó Múzeum korábbi állandó kiállítását. Valószínű, sem ő, sem a múzeum nem gondolta akkor, hogy ez a kiállítás harminchárom évig érintetlen marad. A hőn áhított változás szele először tavaly érte el az intézményt, amikor is 100 év–100 tárgy címmel megnyitotta a magyar zsidóság történetét bemutató időszaki kiállítását. Ez azonban csak a bemelegítés volt, második lépcsőként a múzeum állandó kiállítását is újrarendezte. S hogy az újító szándékot mennyire komolyan veszi, azt azzal bizonyítja, hogy a tárlatot korántsem tekinti befejezettnek, folyamatosan megújuló részekkel és egyre bővülő tartalommal kívánja majd látogatóit időről időre visszacsábítani.

Az új kiállításra beválogatott több mint négyszáz műtárgy szemet és lelket nyugtató, festett üvegablakos termekben várja az érdeklődőket. A tárlat középpontjában ezúttal a zsidó tér és idő, jobban mondva a judaizmus térhez és időhöz való viszonya áll, melynek megértésében

két „idő- és térhenger" is a segítségükre lesz. A kiállítási darabok teljes befogadásához nélkülözhetetlenek a magyarázó feliratok, melyeket már csak azért is érdemes elolvasni, mert egyrészt hogy közelebb visznek a zsidó mindennapokhoz és ünnepekhez, másrészt a judaizmus sokszor vitatott kérdéseit is felteszik, például, hogy szabad-e múzeumban a Tórát kiállítani. A tárlat koncepciója mindezen túl magához a múzeum épületéhez is szervesen kapcsolódik, ennek köszönhetően a hanukkai menórák, eredeti rendeltetésük szerint, az ablakban láthatók, de a holokauszt is az épület relációjában jelenik meg: a kiállítás utolsó termében egy szimbolikus jelentőségű lépcsőfokról tekinthetnek le a zsinagóga kertjére, ahová a gettó felszabadításakor megtalált több mint kétezer holtestet temették el.

Az újító szándékot tükrözi a kiállítás fenntartható dizájnja is, amely egy legószerű, mobil struktúra, és amely lehetővé teszi, hogy folyamatosan újabb tárgyakon keresztül reagálhassanak a jelen kérdéseire. Így kerülhet egymás mellé a kiirtástól megmenekült zsidó nép történetére emlékező, Purimkor használatos Megilla (Eszter-tekercs), és az ugyanezen mintára, de a Horthy-korszak történetéről készült irat.

Hogy az élmény még intenzívebb legyen, okostelefonra letölthető tárlatvezető applikációt is készített a múzeum, amely a kiállított tárgyak közötti szövevényes mezőben segíti a bolyongókat.

● Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár
Budapest, Dohány u. 2.

A világ rajzokban

Az idősebb Pieter Bruegelt (1530 körül–1569) a világ egyik legjelentősebb németalföldi rajzolójaként tartja számon a művészettörténet, igazán átfogó Bruegel-kiállításról mégis csak ritkán számolnak be a programmagazinok. Az Albertina most pótolja a szakma eme hiányosságát, és egy nagyszabású tárlaton igyekszik bemutatni a középkori festő rajzművészeti és nyomtatott grafikai munkásságának teljes spektrumát. Emellett rávilágít Bruegel művészetének forrásaira is, párhuzamba állítva a munkáit olyan nagy elődök jelentős műveivel, mint Hieronymus Bosch vagy Albrecht Dürer. A tárlaton összesen 90 alkotás látható, köztük számos paraszti életkép, tájkép és jó néhány társadalomkritikus szatíra, melyek rendkívül érzékletesen ragadják meg egy korszak politikai, társadalmi és vallási átalakulását a spanyol fennhatóság elleni németalföldi szabadságharc előestéjén. Humorosan és érthetően, éleslátón és kritikusan.

● Bécs, Albertina, december 3-ig

Szent család báránnyal

Saját gyűjteményének Raffaello-festményei állnak annak a kiállításnak a fókuszában, melyet szintén az Albertina rendez a reneszánsz festőóriás életművéből. A tárlaton bemutatott 150 alkotás az első ötletvázlatoktól kezdve részlettanulmányokon át vezet olyan festményekig, mint például az 1518-as Ezékiel látomása, a Szent család báránnyal vagy az Esterházy Madonna. A kiállításon Raffaello összes alkotói periódusa teret kap: a korai umbriai korszaktól (1504-ig), a firenzei éveken át (kb. 1504–1508) egészen a római korszakig (kb. 1508–1520), melyből többek között a római Szent Péter-bazilika kupolatervei mesélnek Raffaello mániájáról, a természetutánzás és az eszményképábrázolás közötti egyensúly kereséséről. Az Albertina saját gyűjteményét világhírű múzeumok, többek között az Uffizi, a Louvre, a Vatikáni Múzeumok, valamint II. Erzsébet brit királynő Királyi Gyűjteményének kölcsönadományai egészítik ki.

● Bécs, Albertina, 2018. január 7-ig

Az átváltozás ereje

A Bécsi Művészettörténeti Múzeum idén ősszel Peter Paul Rubens munkáit állítja egy monumentális kiállítás középpontjába. A barokk kor szupersztárjától (már életében ezzel a titulussal illették kortársai), illetve a műhelyéből összesen 40 alkotást tudhat magáénak a múzeum, köztük olyan színerős, szereplőkben gazdag főműveket, mint például az antwerpeni jezsuita templom óriási oltárképei, a Medúzafej vagy Rubens kései önarcképe. Mivel azonban a tárlatra számos nemzetközi kölcsönadományt is sikerült beszerezni (többek között a madridi Pradóból és a szentpétervári Ermitázsból), a kiállítás Rubens több mind 120 munkáját – rajzokat, olajvázlatokat, táblaképeket és nagy formátumú vásznakat – felsorakoztatja. Tartalmilag a művész kreativitása áll az anyag fókuszában: mindenki másnál jobban értett hozzá, hogyan hasznosíthatja más alkotók munkáit a saját művei érdekében. A híres elődök és kortársak alkotásaival folytatott párbeszédbe ezúttal Tiziano és Caravaggio, pontosabban néhány művük szól bele, hogy együtt fejtsék meg Rubens öntörvényű, radikálisan új képalkotási képleteit.

● Bécs, Művészettörténeti Múzeum
október 17.–2018. január 21.

Magritte, Broodthaers és a kortársak

René Magritte kortárs művészetre gyakorolt hatását veszi górcső alá a brüsszeli Királyi Szépművészeti Múzeum kiállítása, melyre olyan alkotásokat válogattak össze a kurátorok, amelyeken ma is tetten érhető a belga szürrealista festő hatása. Egyik legautentikusabb „másolója" egykori barátja, Marcel Broodthaers költő, filmes és képzőművész, aki olyan, a modernitást megalapozó alkotókkal kel Magritte-versenyre, mint például Andy Warhol, Jasper Johns, Robert Rauschenberg, Ed Ruscha, César, Sean Landers, David Altmejd, George Condo és Gavin Turk. Több mint 150, így-úgy Magritte-ihlette festmény, szobor, berendezési tárgy, rajz, fénykép, film és levéltári dokumentum a szürrealizmus mába nyúló árnyékában.

● Brüsszel, Királyi Szépművészeti Múzeum
október 13.–2018. február 18.

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

(Állandó kiállítások: artkalauz.hu)

BUDAPEST

Aquincumi Múzeum és Régészeti Park

1031 Budapest, Szentendrei út 135.
Tel.: 1-250-1650, www.aquincum.hu
Nyitva: okt. 31-ig a múzeum kedd–vasárnap 10–18 óráig, a Régészeti Park kedd–vasárnap 9–18 óráig. Nov. 1-jétől a múzeum kedd–vasárnap 10–16 óráig, a Régészeti Park száraz időjárás esetén látogatható.

• Titkos utakon – Sötét varázslatok Aquincumban – a kiállítás a római kori mágia egyik különleges területét, a rontó varázslatokat, átokszövegeket és különböző mágikus védőeszközöket, bajelhárító rítusokat mutatja be. (november 5-ig)
• Hadrianus MCM – Egy ókori karrier története (október 31-ig)

B32 Galéria és Kultúrtér

1111 Budapest, Bartók Béla út 32.
Tel.: 1-787-0045,
b32kulturter.hu
Nyitva: hétfő–péntek 10–18 óráig.

• Vojnich Erzsébet festőművész kiállítása (november 3-ig)
• Horváth Dániel és tanítványainak kiállítása (MKE) (november 3-ig)
• Pincehelyi Sándor képzőművész kiállítása (november 8.–december 1.)
• Tóth Margit és Melcher Mihály üvegművészek kiállítása (november 9.–december 1.)
• Tölg-Molnár Zoltán festőművész kiállítása (december 6.–2018. január 13.)
• Tomay Tamás építész kiállítása (december 7.–2018. január 13.)
• Kovács Melinda fotóművész kiállítása (2018. január 17.–február 2.)
• Tóth-Vásárhelyi Réka tervezőművész kiállítása (2018. január 18.–február 2.)

Bajor Gizi Színészmúzeum

1124 Budapest, Stromfeld Aurél utca 16.
Tel.: 1-375-1184, www.oszmi.hu
Nyitva: szerda–vasárnap 14–18 óráig.

• Színészdal – kiállítás a száz éve született Szörényi Éva emlékére (2018. január 14-ig)
• Kassákizmus / Új dráma, új színpad – A magyar avantgárd színházi kísérletei (október 27.–2018. február 25.) *Cikk a 18. oldalon*

Bibliamúzeum

1092 Budapest, Ráday utca 28.
Tel.: 1-218-0266, www.bibliamuzeum.com
Nyitva: hétfő–péntek 10–18 óráig, szombaton 10–17 óráig.

• A csodálatos kenyérszaporítás – Karátson Gábor akvarelljei Márk evangéliuma szerint (október 26.–2018. február 10.)

Budapesti Történeti Múzeum – Vármúzeum

1014 Budapest, Szent György tér 2.,
Budavári Palota E épület.
Tel.: 1-487-8800, www.btm.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Hitre, tudásra: A piaristák és a magyar művelődés – művelődéstörténeti kiállítás a 400 éves piarista rendről (november 16.–2018. február 25.) *Cikk a 7. oldalon*

Faur Zsófi Galéria – Panel Contemporary

1114 Budapest, Bartók Béla út 25.
Tel.: 1-209-3635, www.galeriafaur.hu
Nyitva: hétfő–péntek 12–18 óráig.

• Kemény és lágy – csoportos kiállítás
Kiállítók: Köves Éva (festőművész), Yengibarian Mamikon (szobrászművész), G. Heller Zsuzsa (képzőművész), Gábor Márton Dániel (videóművész), Gábor Áron (képzőművész) (november 12-ig)
• Felszín, Alszín–M1-M4-Borderline – Bondor Csilla képzőművész kiállítása (november 9.–december 3.)
• Gáti György fotókiállítása (november 16.–december 14.)
• Pecsics Mária fotográfus kiállítása (december 7.–2018. január 7.)
• Bakonyi Bence fotókiállítása
Egy év Kínában. (2018. január 4.–február 2.)

Fiktív Pub Gasztro Galéria

1088 Budapest, Horánszky u. 27.
Tel.: 20-286-2118, www.fiktivpub.hu
Nyitva: hétfő–vasárnap 12–24 óráig.

• My Zoo! – Bojtor Verabella képzőművész kiállítása (november 26-ig)

Francia Intézet

1011 Budapest, Fő u. 17.
Tel.: 1-489-4200, www.inst-france.hu
Nyitva: hétfő-péntek 9-19 óráig.

• Építészeti tervrajzok reprodukciói – Zankó Tamás festményei (november 26-ig)

FUGA Budapesti Építészeti Központ

1052 Budapest, Petőfi Sándor utca 5.
Tel.: 1-266-2395, www.fuga.org.hu
Nyitva: hétfőn és szerda–péntek 13–21 óráig. Szombaton és vasárnap 11–21 óráig.

• Gipszbe öntött tudás – a Budapest Székesfővárosi Iparrajziskola (1886–1945) egykori gipszgyűjteménye (október 25-ig)
• 20 éves az Első Magyar Látványtár kiállítóháza / látványtári tervek és ihlető művek
• Mújdricza Péter építész kiállítása (október 23-ig)
• Texhibition – Svéd és magyar textiltervezők kiállítása (október 29-ig)
• Javaslatok egy pán-periferiális hálózat létrehozására – a tranzit.hu kiállítása (október 26.–november 12.)

Godot Galéria

1114 Budapest, Bartók Béla út 11-13.
Tel.: 1-381-6775, www.godot.hu
Nyitva: kedd–péntek 9–14 óráig, szombaton 10–13 óráig.

• drMáriás kortárs képzőművész kiállítása (október 26.–november 24.)
• Nagy Kriszta kiállítása (december)

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum

1062 Budapest, Andrássy út 103.
Tel.: 1-322-8476, www.hoppmuseum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Sanghay – Shanghai. Párhuzamos eltérések Kelet és Nyugat között – A kiállítás a távolkeleti nagyváros és a két világháború közötti időszak ellentmondásos hazai Kelet-képét jól

reprezentáló budapesti mulató nevét kapcsolja össze. (2018. április 8-ig)

Józsefvárosi Galéria
1085 Budapest, József krt. 70.
Tel.: 1-313-9883, www.jozsefvarosigaleria.hu
Nyitva: hétfő–péntek 9–18 óráig.

• Színészlegendák – Milos József fotográfus kiállítása (november 5-ig)
• Nomád – Lóránt János Demeter festőművész kiállítása (november 6-ig)
• Tizenhét tizenhetes – Tenk László festőművész kiállítása (november 10.–december 5.)

K.A.S. Galéria
1114 Budapest, Bartók Béla út 9.
Tel.: 30-906-1764
kasgaleria.tumblr.com
Nyitva: kedd–péntek 14–18 óráig.

• Deli Ágnes szobrász kiállítása (október 20–31.)
• Koroknai Zsolt képzőművész kiállítása (november 3–18.)
• Stressz pozíció – a MOME MA fotográfia szak elsőéves hallgatóinak kiállítása (november 21–30.)
• Daradics Árpád képzőművész, grafikus kiállítása (2018. január 12–31.)

Kassák Múzeum
1033 Budapest, Fő tér 1. (Zichy-kastély)
Tel.: 1-368-7021, www.kassakmuzeum.hu
Nyitva: szerda–vasárnap 10–17 óráig.
Dec. 24-től 31-ig zárva.

• Kassákizmus / Az új Kassák – A ló meghal és a madarak kiröpülnek (október 20.–2018. február 25.) *Cikk a 18. oldalon*

Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár
1037 Budapest, Kiscelli u. 108.
Tel.: 1-250-0304, www.kiscellimuzeum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig, nov. 1-jétől 10–16 óráig.

• LÁMPA! Egy design ikon a kortárs művészet fényében – a Walter Schnepel által alapított Tecnolumen-gyár lámpagyűjteményének bemutatója (december 31-ig)

Klebelsberg Kultúrkúria
1028 Budapest, Templom u. 2-10.
Tel.: 1-392-0860, www.kulturkuria.hu
Nyitva: hétfő–vasárnap 10–18 óráig.

• Kína, teaház – Somogyi Márk fotóművész kiállítása (október 30-ig)

• Rejtett képek – Görgényi István (1915–1973) festményei '56-ról (október 18.–november 12.)
• Aba Béla grafikusművész kiállítása (december 8.–2018. január 8.)
• Országos Tervezőgrafikai Biennále Budapesti Tárlata – az elmúlt két év 187 legsikeresebb alkotása (2018. január 17.–február 8.)

Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont
1064 Budapest, Vörösmarty u. 35.
Tel.: 1-342-7320, www.lisztmuseum.hu, Nyitva: hétfő–péntek 10–18, szombaton 9–17 óráig.

• Itália hatása Liszt Ferencre (2018. május 8-ig)

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum
1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel.: 1-555-3444, www.ludwigmuseum.hu
Nyitva: állandó kiállítás: kedd–vasárnap 10–18 óráig, időszaki kiállítás: kedd–vasárnap 10–20 óráig.

• Fluxus és barátai – Válogatás a Maria és Walter Schnepel Kulturális Alapítvány és Gyűjtemény műtárgyaiból (november 26-ig) *Cikk a 17. oldalon*
• Gazdálkodj okosan – A kortárs képzőművészet és a gazdaság kapcsolódási pontjainak vizsgálata. (október 13.–2018. január 14.)
• Várnai Gyula: Peace on Earth! – Az 57. Velencei Képzőművészeti Biennále magyar pavilonjának kiállítása (december 8.–2018. január 7.)
• Esterházy Művészeti Díj 2017 (december 15.–2018. január 7.)

Magyar Fotográfusok Háza – Mai Manó Ház
1065 Budapest, Nagymező utca 20.
Tel.: 1-473-2666, www.maimano.hu
Nyitva: az 1. és 2. emeleti kiállítótér mindennap 11–19 óráig. A Mai Manó Galéria és Könyvesbolt hétfő–péntek 14–19 óráig, szombat–vasárnap 11–19 óráig.

• A titkos szenvedély – Vivian Maier fotói (2018. január 7-ig) *Cikk a 4. oldalon*

Magyar Képzőművészeti Egyetem
1062 Budapest, Andrássy út 69-71.
Tel.: 1-342-1738, www.mke.hu
Nyitva: hétfő–péntek 10–18 óráig, szombaton 10–13 óráig.

• Elmozdulások – a Zim Zum csoport kiállítása (október 25-ig)
• Nyomhagyás / Nyomtatás – Maurer Dóra kiállítása (október 13.–december 3.)
• Cristian Aurel Opriș kiállítása (december 9–31.)
• Baranyay András kiállítása (december 15.–2018. január 14.)
• Barcsay 2018 – válogatás a 2017/2018-as tanév Barcsay-pályázatra beadott munkákból (2018. január 10–21.)

Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum
1036 Budapest, Korona tér 1.
Tel.: 1-375-6249, www.mkvm.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Ez sör! – A sernevelőtől a sörgyárig (2018. március 4-ig)
• TERMOSZ – ...hogy kapjunk hideget-meleget... – Egy praktikus tárgy bemutatása a Design Hét alkalmából. (október 29-ig)

Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár
1146 Budapest, Városliget (Vajdahunyadvár)
Tel.: 1-422-0765, www.mmgm.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–17 óráig.

• A Jégtorony titka – kiállítás és kincskereső játék. Egy képzeletbeli sarkvidéki utazás. (november 5-ig)

Magyar Nemzeti Galéria
1011 Budapest, Budavári Palota A-B-C-D épület, Tel.: 1-201-9082, www.mng.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Remekművek a Szépművészeti Múzeumból
• Folyamatos emlékezet – Korniss Péter fotográfus kiállítása (2018. január 7-ig) *Cikk a 15. oldalon*
• MADARÁSZ - „A TEREMTŐ LÁNGÉSZ” / E gy kultuszkép története. Madarász Viktor halálának százéves évfordulójára (október 19.–2018. február 18.)
• Keretek között. A hatvanas évek művészete Magyarországon 1958–1968. (november 17.–2018. február 18.) *Cikk a 10-11. oldalon*

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára
1014 Budapest, Bécsi kapu tér 2-4.
Tel.: 1-225-2843, www.mnl.gov.hu
Nyitva: hétfő–szombat 10–18 óráig.

• Nyomot hagytak: Évszázadok – Személyiségek – Aláírások – A tárlat azt a folyamatot

mutatja be, amely során az aláírás idővel a hitelesség szinte egyedüli hordozójává vált. (december 30-ig)

Magyar Nemzeti Múzeum

1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16.
Tel.: 1-338-2122, www.mnm.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• IGE-IDŐ – kiállítás a Reformáció Emlékéve alkalmából (november 5-ig)
• Huszadik századi protestáns életutak – az IGE-IDŐK című kiállítás kísérőtárlata
• KERESZT – TŰZBEN / Keresztényüldözés a Közel-Keleten – A kiállítás tudományos alapokra helyezve, történetileg és szakmailag alátámasztva hívja fel a figyelmet a Közel-Keleten zajló folyamatokra. (október 31-ig)
• Geraldine – Magyarország fehér rózsája Kamarakiállítás emlékezik Apponyi Geraldine grófnőre, a néhai albán királynéra. (október 18.–2018. január 7.)
• A 16. század géniusza, Matrakci Nasuh – emlékezés a 16. század elején élt bosnyák származású török matematikus, miniaturista, kalligráfus, történész, feltalálóra (november 22.–december 28.)
• Anna, székely asszonysors a 20. században A székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum formabontó néprajzi kiállítása. (november 29-től)

Magyar Népi Iparművészeti Múzeum

1011 Budapest, Fő utca 6. Tel.: 1-201-8734
www.hagyomanyokhaza.hu/nmm/muzeum
Nyitva: kedd–szombat 10–18 óráig.

• Játéktól a mesterségig – a Hagyományok Háza népi játék és kismesterségek oktatója tanfolyam alkotásai (november 23-ig)

Magyar Természettudományi Múzeum

1083 Budapest, Ludovika tér 2-6.
Tel.: 1-210-1085, www.mttm.hu
Nyitva: hétfőn és szerda–vasárnap 10–18 óráig.

• Borges-illusztrációk – Nagy Szilvia kiállítása (november 5-ig)
• Aranyba foglalva – A természet Arany János költészetében
• Az év természetfotósa 2017 (november 8.–december 30.)

Műcsarnok – Műcsarnok#Box – Műcsarnok Kamaraterem

1146 Budapest, Dózsa György út 37.
Tel.: 1-460-7000
www.mucsarnok.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig, csütörtökön 12–20 óráig.

• Genesis – Sebastião Salgado fotóművész kiállítása (november 12-ig) *Cikk a 16. oldalon*
• Határvidék – Jozef Suchoza szlovák művész kiállítása (november 12-ig)
• Új mitológia – Olga Tobreluts képzőművész kiállítása (november 12-ig)

• Cipőmágia. Experimentális cipődizájn – a hágai Virtuális Cipő Múzeum kiállítása (október 22-ig)
• A Végtelen gyökerei – Magyar Péter térrajzai (október 30-ig)
• Tarkovszkij: Emlékek tükre (november 8.–december 10.)
• Emlék és mű – Toldi Fotógaléria 1981 (november 10.–2018. január 21.)
• EGY/KOR – Tiszteletadás a különutaknak Emlékezés Blaskó János, Gadány Jenő, Jakobovits Miklós, Karátson Gábor, illetve Bocz Gyula, Cerovszki Iván, Csutoros Sándor, Dombay Győző, Lisziák Elek, Ócsai Károly és Szeift Béla életművére. (december 6.–2018. január 28.)

Nagytétényi Kastélymúzeum

1225 Budapest, Kastélypark u. 9-11.
Tel.: 1-207-0005, www.imm.hu/nagytetenyi
Nyitva: péntek–vasárnap 10–18 óráig. Hétfő–csütörtök csak előzetes bejelentkezés alapján látogatható.

• Több mint játék – hintaló-kiállítás (november 25.–2018. február 25.) *Cikk a 8. oldalon*
• Iparművészek karácsonyfái a Nagytétényi Kastélyban (december 2.–2018. január 6.)

Néprajzi Múzeum

1055 Budapest, Kossuth tér 12.
Tel.: 1-473-2441
www.neprajz.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.
Nov. 30-án a múzeum jelenlegi épülete bezár.
• Bocskor, csizma, paduka – kalandozások a lábbeli körül – A Néprajzi Múzeum költözését, útra kelését szimbolizálja a lábbelik világának kulturális sokszínűségét bemutató tárlat. (november 30-ig)

Óbudai Társaskör Galéria

1036 Budapest, Kiskorona u. 7.
Tel.: 1-250-0288
www.obudaitarsaskor.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 15–19 óráig.

• Július Gyula képzőművész kiállítása (november 5-ig)
• Kútvölgyi-Szabó Áron képzőművész kiállítása (november 15.–december 17.)
• Gerber Márton grafikusművész kiállítása (2018. január 10–28.)

Országos Széchényi Könyvtár

1010 Budapest, Budavári Palota / F épület
Tel.: 1-224-3845, www.oszk.hu
Nyitva: kedd–szombat 10–19 óráig.

•„Más csak levelenként kapja a borostyánt...” – Kincsek, kultusz, hatástörténet című Arany János-kiállítás (november 25-ig)

Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet

1016 Budapest, Krisztina krt. 57.
Tel.: 1-375-1184, www.oszmi.hu
Nyitva: hétfő–szerda 9–16 óráig, pénteken 9–14 óráig.

• „szorítom élő neszeit a világnak” – Szabó Magda színháza (október 31-ig)

Pesti Vigadó

1051 Budapest, Vigadó tér 2.
Tel.: 1-328-3300
www.vigado.hu
Nyitva: hétfő–vasárnap 10–19.30 óráig.

• 85 + 85 – Fekete György belsőépítész, iparművész mozaik-kollázs kiállítása (november 26-ig)
• Miniképek – Képpárok . A Magyar Festészet Napja keretében létrejött kiállítás évről-évre mintegy száz festőnek ad meghívást egy-egy 20×20 cm méretű (vászon) kép elkészítésére. (október 21.–november 19.)
• Kapuk és Zászlók – Szávoszt Katalin keramikusművész kiállítása (október 27.–november 26.)
• Ég és Föld között – Pannonhalmi Zsuzsa kiállítása – A kiállítás 40 év alkotófolyamatát mutatja be. A gyári tervezéstől a közterek számára készített művek: iskolák, templomok, játszóterek építményein át az otthonok részére tervezett személyes, intim tárgyakig. (október 31.–2018. január 7.)
• Mesék álló- és mozgóképeken – Gyulai Líviusz grafikusművész kiállítása (november 3.–2018. január 28.)
• Palotás József szobrászművész kiállítása (november 10.–2018. január 14.)

• A 70 éves Szatyor Győző grafikus, festő és faszobrász életmű-kiállítása (december 2.–2018. január 22.)

Petőfi Irodalmi Múzeum
1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 16.
Tel.: 1-317-3611, www.pim.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Önarckép álarcokban – Arany János-emlékkiállítás (november 30-ig)
• Annyi titkom maradt ... – a száz éve született Szabó Magda. (2018. február 4-ig)
• „Hű, mint az árny – olyan mint fény" Az unitárius közösség ábrázolása Jókai Egy az Isten című regényében (november 12-ig)
• Kassákizmus / Új művészet – A bécsi MA az avantgárd nemzetközi hálózataiban (2018. február 25-ig) *Cikk a 18. oldalon*

Platán Galéria / LATARKA
1061 Budapest, Andrássy út 32.
Tel.: 1-505-4662, www.lengyelintezet.hu
Nyitva: kedd–péntek 11–19 óráig.

• Melting on surface – Basia Górksa és Fukui Yusuke képzőművészek kiállítása (november 9-ig)
• Reposition – kortárs művészeti kiállítás (november 2-ig)

Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ
1065 Budapest, Nagymező u. 8.
Tel.: 1-413-1310, www.capacenter.hu
Nyitva: hétfő–péntek 14–19 óráig, szombat–vasárnap 11–19 óráig.

• Robert Capa, a tudósító – kiállítás a magyar származású fotográfus munkáiból (december 31-ig)
• Ha van szíved, neked is fáj, amit velem tettél – Fátyol Viola fotókiállítása (október 20.–november 20.)
• Capa Izraelben (november 22-ig)
• Golden Boundaries (november 4.–2018. március 18.)
• Látkép – Az elmúlt fél évszázad magyar fotográfiája 1967–2017 (november 19-ig) *Cikk a 9. oldalon*
• Koronczi Endre kiállítása (december 11.–2018. január 31.)

Semmelweis Orvostörténeti Múzeum
1013 Budapest, Apród utca 1-3.
Tel.: 1-375-3533, www.semmelweismuseum.hu
Nyitva: okt. 31-ig kedd-vasárnap 10–18 óráig. Nov. 1-jétől kedd-péntek 10–16 óráig, szombaton és vasárnap 10–18 óráig.

• Privát biológia – Győrffy László kortárs képzőművész kiállítása (november 12-ig)
• Tanúságok és tanulságok az oltások történetéből (november végétől 2018 tavaszáig)

Terror Háza Múzeum
1062 Budapest, Andrássy út 60.
Tel.: 1-374 2600, www.terrorhaza.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Egy akaraton 1956-2016 – A tárlaton VR-szemüveget felvéve, testközelből élhetők át a forradalom legfontosabb pillanatai.

Új Budapest Galéria
1093 Budapest, Fővám tér 11-12.
(Bálna-Budapest) Tel.: 1-426 4714
www.budapestgaleria.hu/uj
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Leopold Bloom Képzőművészeti Díj 2017 (november 12-ig) *Cikk a 6. oldalon*
• Digitális bennszülöttek (december 2.–2018. január 28.)

VAM Design Center
1065 Budapest, Király u. 26. Tel.: 70-365-6703
Nyitva: hétfő–vasárnap 9–20 óráig.

• Titanic-kiállítás (december 31-ig)

Várfok Galéria
1012 Budapest, Várfok u. 11.
Tel.: 1-213-5155, www.varfok-galeria.hu
Nyitva: kedd–szombat 11–18 óráig.

• Hosszútáv – Korniss Péter fotográfus kiállítása (október 19.–december 2.) *Cikk a 15. oldalon*
• Martin C. Herbst képzőművész egyéni kiállítása (december 14.–2018. január 27.)

Várfok Project Room
1012 Budapest, Várfok u. 14.
Tel.: 30-846-2998, www.varfok-galeria.hu
Nyitva: kedd–szombat 11–18 óráig.

• Kazi Roland képzőművész egyéni kiállítása (december 14.–2018. január 27.)

• Részegh Botond grafikusművész és festő kiállítása (október 19.–december 2.)

Várkert Bazár
1013 Budapest, Ybl tér 2-6. Tel.: 1-225-0310, www.varkertbazar.hu, Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig, hétfőn zárva.

• Biblia a magyar képzőművészetben – Ég és Föld között – Képzőművészeti kiállítás a Reformáció 500 tematikus évhez kapcsolódóan a KOGART Művészeti alapítvánnyal együttműködésben (október 15.–2018. január 14.)

Vízivárosi Galéria
1027 Budapest, Kapás u. 55.
Tel.: 1-201-6925, www.vizivarosigaleria.hu
Nyitva: kedd–péntek 13–18 óráig, szombat 10–14 óráig. Dec. 20-tól 2018. jan. 31-ig zárva.

• Miniképek / Képpárok (október 31-ig)
• MEGA-PIXEL – elektrográfiák, objektek. A Digitális Alkotóművészek III. Országos Tárlata – a Magyar Elektrográfiai Társaság kiállítása (november 7–25.)
• XVI. Karácsonyi Tárlat – a Magyar Kárpitművészek Egyesületének kiállítása (november 29.–december 19.)
• Bukta Norbert festményei – kiállítás a Művészek a II. kerületben című sorozat keretében (2018. január)
• Asztalos Zsolt – multimédia / installáció – kiállítás a Művészek a II. kerületben című sorozat keretében (2018. februárig)

VIDÉK

BAJA

Bácskai Kultúrpalota
6500 Baja, Szentháromság tér 3.
Tel.: 79-321-341, www.bacskaikulturpalota.hu
Nyitva: naponta 8–16 óráig.

• Zórich József-emlékkiállítás (november 8-ig)
• A Duna Fotóklub Egyesület éves fotókiállítás (november 10.–december 6.)
• Kovács Gergely festőművész kiállítása (november 17.–december 6.)
• Vidovits Iván festőművész kiállítása (december 7.–2018. január 31.)
• Simon Miklós festőművész kiállítása (december 8.–2018. február 6.)

Nagy István Képtár
6500 Baja, Arany János u. 1.
Tel.: 79-324-173, www.bajaimuzeum.hu
Nyitva: kedd–szombat 10–16 óráig.

• „Imádásuk tilos csupán, s nem készítésük..." – kiállítás a reformáció 500. évfordulójára (december 16-ig)

BALASSAGYARMAT

Palóc Múzeum
2660 Balassagyarmat, Palóc liget 1.
Tel.: 35-500-133, www.palocmuzeum.hu
Nyitva: kedd–szombat 9–16 óráig. Vasárnap nyitva előzetes bejelentkezés alapján.

• Szürreális szocreális – Jánossy Ferenc festőművész kiállítása (2018. február 26-ig)
• Delelő – Sasvári János faragó, bútorfestő népi iparművész kiállítása (2018. január 31-ig)

BALATONFÜRED

Vaszary Galéria
8230 Balatonfüred, Honvéd u. 2-4.
Tel.: 87-950-876, www.vaszaryvilla.hu
Nyitva: jan. 7-ig szerda–vasárnap 10–18 óráig.

• Cilinder és lokni – Osztrák biedermeier képek a Szépművészeti Múzeumból (2018. január 7-ig)

• Gyermek a magyar képzőművészetben (2018. január 7-ig)
• Emberi, túlságosan is emberi – Duray Tibor művei (2018. január 7-ig)

DEBRECEN

Déri Múzeum
4026 Debrecen, Déri tér 1.
Tel.: 52-322-207, www.derimuzeum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• A hit megtartó ereje – Erdély és Debrecen (december 3.–2018. március 31.)

Kölcsey Központ
4026 Debrecen, Hunyadi u. 1-3.
Tel.: 52-518-400, www.kolcseykozpont.hu
Nyitva: hétfő–vasárnap 9–18 óráig.

• Látvány és anyag... – a 90 éve született Bíró Lajos festőművész emlékkiállítása (november 9-ig)
• Ez is ember műve... – kiállítás a 100 éve született Fábri Zoltán filmrendező festményeiből, dokumentumaiból (november 14.–december 10.)
• „miket még mondanom kell" – a Déri Múzeum Arany János emlékkiállítása (december 9.–2018. február 28.)

Modem – Modern és Kortárs Művészeti Központ
4026 Debrecen, Baltazár Dezső tér 1.
Tel.: 52-525-010, www.modemart.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Receptorok – Kozári Hilda multiszenzorális intervenciója az Antal–Lusztig-gyűjteményben (2018. január 1-ig)
• A táj konfigurációja – Bernát András retrospektív kiállítása (október 29-ig)
• Billentyűk – Blattner Géza kísérleti bábszínháza az avantgárd Párizsban (november 18-tól)

DUNAÚJVÁROS

Intercisa Múzeum
2400 Dunaújváros, Városháza tér 4.
Tel.: 25-411-315, www.intercisamuzeum.hu
Nyitva: kedd–péntek 10–16 óráig.
• Gombos István – Retrospektív. Ötvös-iparművész munkák. (november 3.–december 3.)
• Iváncsai bronzkori leletek (december 15-től)

Kortárs Művészeti Intézet
2400 Dunaújváros, Vasmű út 12.
Tel.: 25-412-220, www.ica-d.hu
Nyitva: hétfő–szombat 10–18 óráig.
Vasárnap és ünnepnapokon, valamint dec. 23-án és dec. 30-án zárva.

• Fehér lyuk – Szíj Kamilla képzőművész kiállítása (november 4.–december 8.)
• A Dunaújvárosi Acélszobrász Alkotótelep bemutató kiállítása (december 16.–2018. január 15.)
• A Kortárs Művészeti Intézet gyűjteményének új szerzeményei (2018. január 20.–február 24.)

EGER

Dobó István Vármúzeum
3300 Eger, Vár 1. Tel.: 36-312-744
www.egrivar.hu, Nyitva: Okt. 31-ig hétfő–vasárnap 10–18 óráig. Nov. 1-jétől dec. 31-ig kedd–vasárnap 10–16 óráig. Jan. 1-jétől kedd–vasárnap 10–16 óráig.

• Acél és arany – Oszmán fegyverkincsek az Iparművészeti Múzeum és a Dobó István Vármúzeum gyűjteményéből (november 26-ig)

Kepes Intézet
3300 Eger, Széchenyi u. 16.
Tel.: 36-420-044 www.kepeskozpont.hu, Nyitva: kedd–szombat 10–18 óráig, vasárnap 10–16 óráig.

• Gyermekvilágháború / 1914–1918 gyermekrajzokban (október 25.–2018. január 5.)

ESZTERGOM

Duna Múzeum
2500 Esztergom, Kölcsey u. 2.
Tel.: 33-500-250
www.dunamuzeum.hu
Nyitva: Okt. 31-ig hétfőn és szerda–vasárnap 9–17 óráig. Nov. 1-jétől dec. 31-ig hétfőn és szerda–vasárnap 10–16 óráig.

• Az Esztergomi Művészek Céhének éves kiállítása (november 10-ig)
• Brassai Gabriella festőművész és Vida Judit keramikus közös kiállítása (november 10.–december 31.)

GÖDÖLLŐ

Gödöllői Királyi Kastély
2100 Gödöllő, Grassalkovich-kastély 5852.hrsz.
Tel.: 28-410-124, www.kiralyikastely.hu
Nyitva: nov. 5-ig hétfő–vasárnap 10–18 óráig. Nov. 6-tól dec. 31-ig hétfő-péntek 10–16 óráig, szombat–vasárnap 10–17 óráig. Dec. 27-től 30-ig 10–17 óráig. 2018. jan. 2-től 7-ig hétfő-péntek 10–16 óráig, szombat–vasárnap 10–17 óráig. 2018. jan. 8-tól febr. 4-ig zárva.

• Erzsébet királyné újraálmodott ruhái – Czédly Mónika ruhatervező kiállítása (november 18.–2018. február 25.) *Cikk a 7. oldalon*

Gödöllői Városi Múzeum
2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.
Tel.: 28-421-997
www.godolloimuzeum.hu
Nyitva: szerda–vasárnap 10–16 óráig.

• Gyarapodó gyűjteményünk 2012–2016 (2018. március 31-ig) *Cikk a 8. oldalon*

Művészetek Háza Gödöllő – Kulturális és Konferencia Központ
2100 Gödöllő, Szabadság út 6.
Tel.: 28-514-130
www.muza.hu
Nyitva: hétfő–vasárnap 8.30–21 óráig.

• Volt egyszer egy Monarchia (november 23-ig)
• Vincefi Sándor szobrász és Jaeger Tibor grafikus kiállítása (október 27.–november 11.)

GYŐR

Csikóca Művészeti Műhely és Kiállítótér
9021 Győr, Apor Vilmos püspök tere 2. (Püspöki Udvarbíróház)
Tel.: 96-316-322, www.romer.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Átváltozás–MOKKA 15. – a MOKKA alkotócsoport kiállítása (december 3-ig)

Esterházy-palota
9021 Győr, Király u. 17.
Tel.: 96-322-695, www.romer.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Aknay János festőművész kiállítása (október 14.–november 19.)

GYULA

Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont
5700 Gyula, Kossuth u. 15.
Tel.: 66-650-218, www.gyulaikastely.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• HEREND I DNEREH – a Herendi Porcelánmanufaktúra kiállítása (november 8-ig)
• Az eltemetett vár – A gyulai palánkerődítések kutatása (november 30-tól)

Kohán György Képtár
5700 Gyula, Béke sugárút 35.
Tel.: 70-310-6722, www.gyulakult.hu
Nyitva: kedden, csütörtökön és szombaton 13.30–18 óráig, szerdán, pénteken és vasárnap 10–13 óráig.

• Domján József (1907-1992) Kossuth-díjas festő- és grafikusművész kiállítása (november 19-ig)

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

Alföldi Galéria
6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 8.
Tel.: 62-245-499, www.tornyaimuzeum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–17 óráig.

• 64. Vásárhelyi Őszi Tárlat (december 3-ig)

Tornyai János Múzeum
6800 Hódmezővásárhely, Dr. Rapcsák András út 16–18. Tel.: 62-242-224
www.tornyaimuzeum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–17 óráig.

• HOLD-MEZŐ – Szvet Tamás kiállítása (november 12-ig)
• Kondor Attila egyéni kiállítása (november 12-ig)
• Remix – Jagicza Patrícia Linda kiállítása (november 12-ig)
• Endre Béla festő gyűjteményes kiállítása
Az életművet felölelő kollekció a kilencven éve elhunyt, jelentős alföldi mester emlékének adózik. (2018. január 21.–április 1.)

KÁPOLNÁSNYÉK

Halász-kastély
2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 10.
Tel.: 21-292 0471, www.halaszkastely.hu
Nyitva: mindennap 10–18 óráig.

• Egy család – három iskolateremtő művész / Ferenczy Károly, Ferenczy Noémi, Ferenczy Béni – A szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum által rendezett kiállítás e három korszakos jelentőségű alkotó műveiből ad reprezentatív válogatást. (2018. március 31-ig)

KECSKEMÉT

Bozsó Gyűjtemény
6000 Kecskemét, Klapka utca 34.
Tel.: 76-324-625, www.bozso.net
Nyitva: csütörtök–vasárnap 10–18 óráig.
Előzetes egyeztetéssel más időpontokban is látogatható.

• Hangszerszobrok – Barabás Márton képzőművész kiállítása (november 5-ig) *Cikk az 5. oldalon*
• Bruncsák András festőművész kiállítása (november 17.–december 3.)

Cifrapalota
6000 Kecskemét, Rákóczi út 1.
Tel.: 76-480-776, www.muzeum.kecskemet.hu/cifra, Nyitva: kedd–vasárnap 10–17 óráig.
Dec. 22-től 2018. jan. 9-ig zárva.

• Nagy nevek örökösei ... / Gróf Széchenyi Ödön, a Magyar tűzvédelem megteremtője – a Katasztrófavédelem Központi Múzeumának kiállítása (2018. februárig)
• Cukrászat és édesipar a századfordulón (november 12-ig)

Katona József Emlékház
6000 Kecskemét, Katona József u. 5.
Tel.: 76-382-420, www.nepiiparmuveszet.hu
Nyitva: kedd–szombat 10–14 óráig.

•„Soha nem szerep volt, hanem az én ügyem!" Simándy József és a Bánk bán (december 16-ig)

Népi Iparművészeti Gyűjtemény
6000 Kecskemét, Serfőző u. 19.
Tel.: 76-327-203, www.nepiiparmuveszet.hu
Nyitva: kedd–szombat 10–16 óráig.

• Lóránt János Demeter 80 – a Munkácsy-díjas Érdemes Művész retrospektív kiállítása (november 15-ig)

Ráday Múzeum – a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Múzeuma
6000 Kecskemét, Kálvin tér 1. (Ókollégium)
Tel.: 76-486-226, www.radaymuzeum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• RE-formáció / RE-konstrukció – kiállítás a reformáció 500. évfordulóján (2018. március 31-ig)
• Luther Márton élete álló és mozgóképeken – Richly Zsolt grafikusművész munkái (október 31-ig)

KESZTHELY

Balatoni Múzeum
8360 Keszthely, Múzeum u. 2.
Tel.: 83-312-351, www.balatonimuzeum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–17 óráig.

• Keszthelyi ősök, elődök és felmenők – 770(0) év története a városban és környékén (november 5-ig)
• VII. MŰSZAK – a Kulturális Piknik kiállítása (december 31-ig)
• Haraszti László és Haraszti Janka kiállítása a Magyar Festészet Napja alkalmából (december 16-ig)
• Betlehemnek szép határán... – A téli ünnepkör népszokásai Marcali és Keszthely környékén (november 25.–2018. február 28.)

KŐSZEG

Jurisics-vár Művelődési Központ és Várszínház
9730 Kőszeg, Rajnis u. 9.
Tel.: 94-360-113, www.jurisicsvar.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–17 óráig. Hétfőn zárva, illetve előzetes bejelentkezéssel csoportok számára látogatható.

• A fotográfia bűvöletében – Keleti Éva fotókiállítása (november 19-ig) *Cikk a 6. oldalon*

LEÁNYFALU

Aba-Novák Galéria
2016 Leányfalu, Móricz Zs. út 124.
Tel.: 20-446-5234
www.aba-novak.hu
Nyitva: kedd–szombat 14–18 óráig.

• Zárójelben – Aba-Novák Judit akvarelljei (október 22.–november 11.)
• Női válogatott – Saphier Dezső gyűjteménye (november 19.–december 9.)

MISKOLC

Feledy-Ház
3525 Miskolc, Deák tér 3.
Tel.: 46-500-680, www.miskolcigaleria.eu
Nyitva: előzetes bejelentkezés alapján hétfő–csütörtök 8–16 óráig látogatható.

• Út-vonalon – Rézművesné Nagy Ildikó képzőművész-rajztanár kiállítása (október 27-ig)
• Homonna György festőművész tárlata (november 8.–december 30.)

Herman Ottó Múzeum Kiállítási Épülete
3530 Miskolc, Papszer 1.
Tel.: 46-346-875, www.hermuz.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 9–17 óráig.

• Volt egyszer egy stadion
A lebontott DVTK-stadion történeti emlékei. (december 31-ig)
• Arcok a múltból – A hitvilág válogatott emlékei az őskortól a középkorig. (december 31-ig)
• „A nálad letett ajándékot megőrizzed" (2Tim 1,14) – A megyaszói református templom festett berendezése (október 26.–2018. január 31.)

Rákóczi-ház
3530 Miskolc, Rákóczi u. 2.
Tel.: 46-500-680
www.miskolcigaleria.eu
Nyitva: kedd–szombat 9–17 óráig.

• 50 éves a Miskolci Galéria – fotókiállítás (november 12-ig)
• Letörölt rajzok 2.0 – Csák László dokumentum- és animációs filmrendező, képzőművész kiállítása (október 28-ig)
• Burai István festő- és grafikusművész emlékkiállítása (november 19-ig)
• Braun András (1967–2015) képzőművész emlékkiállítása (október 28-ig)
• Mazsaroff Miklós festőművész emlékkiállítása (november 2.–december 3.)
• Sütő Róbert képzőművész egyéni tárlata (november 2.–december 3.)
• Világjelek – Kunkovács László fotótárlata (november 23.–2018. január 28.)
• Kondor Béla újrarendezett emlékkiállítása (november 30.–2018. március 18.)
• A Caffart Képzőművészeti Egyesület tárlata (december 7.–2018. január 14.)
• Meilinger Dezső festőművész emlékkiállítása (december 14.–2018. január 28.)

Színészmúzeum – Thália-ház
3530 Miskolc, Déryné u. 3.
Tel.: 30-660-92-99, www.miskolcigaleria.eu
Nyitva: kedd–szombat 9–17 óráig.

• Dargay 90 – Színpadtól a rajzpadig (december 3-ig)
• Vendégségben Petruska és a tréfacsinálók – a Moszkvai Bakhrusin Színházi Múzeum tárlata az orosz vásári bábjátszás, valamint a művészi bábszínház világáról. (december 31-ig)
• Vidéki Szelep II. / Rajzolmányok – kortárs képzőművészeti tárlat (november 12-ig)
• Zombori József képzőművész tárlata (november 16.–december 30.)

ÓPUSZTASZER

Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark
6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68.
Tel.: 62-275-133/103 vagy 104
www.opusztaszer.hu
Nyitva: okt. 31-ig kedd–vasárnap 10–18 óráig.
Nov. 1-jétől kedd–vasárnap 10–16 óráig.
A Feszty-körkép megtekintése időponthoz kötött, látogatásához előjegyzés szükséges.

• Puszták aranya – A kiállítás átfogó képet nyújt a Kárpát-medencében megtelepedett kora középkori nomád népek öltözékéről, életmódjáról, hitvilágáról, fegyverzetéről és harcmodoráról, valamint hiteles másolatok révén elérhető közelségbe hozza a látogatók számára a kor egész Eurázsiájában páratlan dél-alföldi leletet, a nagyszentmiklósi kincset. (2018. március 31-ig)

PAKS

Paksi Képtár
7030 Paks, Tolnai út 2.
Tel.: 75-830-282, www.paksikeptar.hu
Nyitva: kedd–péntek 10–18 óráig, szombat–vasárnap 12–18 óráig.

• Agro scenario (Agrár forgatókönyv) – Molnár Zsolt grafikus kiállítása (2018. január 14-ig)

PANNONHALMA

Pannonhalmi Főapátság
9090 Pannonhalma, Vár u. 1.
Tel.: 96-570-100, www.bences.hu
Nyitva: nov. 11-ig hétfő–vasárnap 9–16 óráig.
Nov. 12-től dec. 31-ig hétfő–vasárnap 10–15 óráig.

• Egy közös ház – fotókiállítás
Hét ház, hét képes történet Ajpek Orsi, Kummer János és Ujvári Sándor fotográfusok fényképein. (november 10-ig)

PÉCS

Néprajzi Múzeum
7629 Pécs, Rákóczi út 15.
Tel.: 72-315-629, www.jpm.hu
Nyitva: kedden, szerdán, pénteken és szombaton 10–16 óráig, csütörtökön 10–18 óráig.

• A baranyai reformáció történetei (december 30-ig)

Pécsi Galéria
7600 Pécs, Széchenyi tér 10.
Tel.: 72-511-322, www.pecsigaleria.hu
Nyitva: okt. 31-ig kedd-vasárnap 10-18 óráig.
Nov. 1-től kedd-vasárnap 10-17 óráig.

• Forgószél – Nyilas Márta festőművész kiállítása (október 20.–november 24.)
• Füzesi Heierli Zsuzsa kerámiaszobrász kiállítása (december 1.–2018. január 12.)
• 90 év, 90 ház, 90 kép – Tillai Ernő fotóművész kiállítása (2018. január 19.–február 23.)

Természettudományi Múzeum
7621 Pécs, Szabadság u. 2.
Tel.: 72-213-419, www.pecsimuzeumok.hu
Nyitva: kedd–szombat 10–16 óráig.

• Karó közt a potyka / Kisszerszámos halászat – halászati vándorkiállítás (2018. január 27-ig)

Bóbita Bábszínház – Bábmúzeum / Zsolnay Kulturális Negyed
7630 Pécs, Zsolnay Vilmos utca 37.
Tel.: 72-500 350, www.zskn.hu, Nyitva: hétfő–péntek 9–16 óráig, szombat 9–18 óráig.

• Cirókáék, avagy kecskeméti mesehősök hétköznapjai (december 30-ig)

m21 Galéria / Zsolnay Kulturális Negyed
7630 Pécs, Zsolnay Vilmos utca 37.
Tel.: 72-500 350, www.zskn.hu
Nyitva: okt. 31-ig kedd–vasárnap 10–18 óráig, nov. 1-jétől kedd–vasárnap 10–17 óráig.

• Párhuzamos avantgárd. Pécsi Műhely 1968–1980 (október 31-ig)
• Köves Éva és Sztojánovics Andrea kiállítása (november 10.–december 10.)
• Derkovits ösztöndíjasok beszámoló kiállítása (december 15.–2018. január 12.)
• Mátis Rita és Kiss Endre kiállítása (2018. január 19.–március 15.)

SALGÓTARJÁN

Dornyay Béla Múzeum
3100 Salgótarján, Múzeum tér 2.
Tel.: 32-520-700, www.dornyaymuzeum.hu
Nyitva: márc. 31-ig hétfőn 9–16 óráig, kedd–péntek 9–17 óráig, szombaton 10–15 óráig.

• Pom Pom, Gombóc Artúr és társaik – Sajdik Ferenc művészete (november 27-ig)

• A világháború emléke: 1914–1918 – Nógrádi katonák a Nagy Háborúban (október 24.–2018. február)
• Kiállítás Bóna Kovács Károly alkotásaiból (november 30-tól)
• 5. autómodell- és makettkiállítás (december 4.–2018. február 25.)

SÁROSPATAK

Rákóczi Múzeum
3950 Sárospatak, Szent Erzsébet út 19.
Tel.: 36-47-311-083, www.rakoczimuzeum.hu
Nyitva: kedd-vasárnap 10-18 óráig.

• Az üveghegyen innen és túl – Az üveghuták rendkívül gazdag tárgyi örökségének, az üveggyártás alapanyagainak és az üvegfúvás folyamatának bemutatása. (2018. február 11-ig)
• A Rákócziak és a habánok (október 29-ig)
• Balassa Iván és Sárospatak. A 100 éve született neves néprajzkutató életművének bemutatása. (2018. február 11-ig)

SÁTORALJAÚJHELY

A Magyar Nyelv Múzeuma
3988 Sátoraljaújhely-Széphalom, Kazinczy u. 275.
Tel.: 47-521-236, www.nyelvmuzeum.hu
Nyitva: okt. 31-ig kedd–vasárnap 9–17 óráig.
Nov. 1-jétől 8–16 óráig.

• A rab Kazinczy nyomában – Kemecsei Balázs és Dobák Diána fényképei Kazinczy Ferenc szövegeivel és rajzaival. (december 31-ig)
• Széphalmi Irodalmi Herbárium (október 31-ig)
• Kiállítás az Arany János-emlékév alkalmából (október 27.–2018. tavaszáig)
• Erdélyi Zsuzsanna archaikus népi imakönyvei (december 31-ig)

SZEGED

Kass Galéria
6720 Szeged, Vár u. 7. Tel.: 62-420-303
www.mfm.u-szeged.hu
Nyitva: hétfő–vasárnap 10–18 óráig.

• Kass és a színház – Kass János színház témájú grafikái (december 31-ig)
• Schreiber–Gyermek–Színház
Jacob Ferdinand Schreiber nyomdájában készült papírszínház húsz színpadi jelenetét tekinthetik meg a látogatók. (december 31-ig)

Móra Ferenc Múzeum
6720 Szeged, Roosevelt tér 1-3.
Tel.: 62-549-040, www.mfm.u-szeged.hu
Nyitva: hétfő-vasárnap 10-18 óráig.

• PlakArt – Vizuális művészet a számítógépes grafika előtt – A millenniumi rendezvényektől kezdve egészen 1956-ig láthatóak falragaszok az adott korok lenyomataiként. (december 31-ig)
• Láthatatlan – Elődeink tárgyai a sötétből
A 19. századi paraszti világ bemutatása tapintható néprajzi tárgyakon keresztül. (december 31-ig)

• Páratlanok – A szegedi papucs története (december 31-ig)

Reök – Regionális Összművészeti Központ
6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 56.
Tel.: 62-471-411
www.reok.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Szecesszió madártávlatból – A szegedi szecessziós épületeket szokatlan szemszögből mutatja meg a tárlat. (december 20-ig)
• Káosz és Rend – A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének kiállítása (november 19-ig)
• Kalmár János képzőművész jubileumi kiállítása. Plasztikai kísérletek, bronz alkotások, textilművek és térinstallációk. (november 24.–2018. január 10.)

SZÉKESFEHÉRVÁR

Csók István Képtár
8000 Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1.
Tel.: 22-314-106, www.szikm.hu
Nyitva: hétfő–péntek és vasárnap 10–18 óráig, szombat 9–18 óráig.

• Színek és színek megint – válogatás Aba-Novák Vilmos alkotásaiból (október 29-ig)

Megyeház utcai épület – a Szent István Király Múzeum kiállítóhelye
8000 Székesfehérvár, Megyeház u. 17.
Tel.: 22-315-583, www.szikm.hu
Nyitva: kedd-vasárnap 10-18 óráig.

• A töredezettségmentesítés egy örökkévalóság lesz – Szemző Zsófia képzőművész kiállítása (november 5-ig)

Országzászló tér – a Szent István Király Múzeum kiállítóhelye
8000 Székesfehérvár, Országzászló tér 3.
Tel.: 22-315-583, www.szikm.hu
Nyitva: szerda–vasárnap 10–18 óráig.

• Metszéspontok. Film, képzőművészet, zene: esettanulmányok a nyolcvanas évek magyar filmjeinek köréből (november 19-ig)

SZEKSZÁRD

Művészetek Háza
7100 Szekszárd, Szent István tér 28.
Tel.: 74-529-610, www.szekszardagora.hu
Nyitva: kedd–péntek 10–19 óráig szombat–vasárnap 10–17 óráig.

• Teremtés – A Biblia üzenete Borsos Miklós és Szalay Lajos művészetében (október 26.–2018. január 14-ig)

SZENTENDRE

Barcsay Jenő Múzeum
2000 Szentendre, Dumtsa Jenő u. 10.
Tel.: 20-779-6659, www.muzeumicentrum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Ezüstkor. Szentendre századfordítós évtizedei, a modern város kezdetei 1870–1920 (október 26.–2018. március 31.)

Ferenczy Múzeumi Centrum
2000 Szentendre, Kossuth L. u. 5.
Tel.: 20-779-6659, www.muzeumicentrum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Előhívás / Fényképek a fiókok mélyéről – szentendrei művészek, tárlatok, események (november 19-ig)
• Aektivátorok – Helyi aktív építészet A 2016. évi Velencei Építészeti Biennálé magyar pavilonjának kiállítása. (november 5-ig)
• Hazatért művek – François Fiedler A nemzetközileg egyik legelismertebb magyar származású, Franciaországban alkotó művész kiállítása. (november 5-ig)
• Lélekvándorlásom – Péreli Zsuzsa gobelinművész tárlata (november 30.–2018. február 11.)
• Csíkszentmihályi Róbert szobrász- és éremművész kiállítása (december 9.–2018. február 4.)

MűvészetMalom – Modern és Kortárs Művészeti Központ
2000 Szentendre, Bogdányi u. 32.
Tel.: 26-920-990
www.muzeumicentrum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Szobrászati biennálé (október 19.–2018. január 7.)

Szabadtéri Néprajzi Múzeum
2000 Szentendre, Sztaravodai út
Tel.: 26-502-500, www.skanzen.hu
Nyitva: nov. 5-ig kedd–vasárnap 9–17 óráig.

• Skanzen 50 – rendhagyó múzeumtörténet (november 5-ig)
• Hé'67! A világ, amelyben 50 éve a Múzeum született (november 5-ig)

Szentendrei Képtár
2000 Szentendre, Fő tér 2-5.
Tel.: 26-920-990, www.muzeumicentrum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Szentendre felett az ég / Megfestett házak – klasszikus és új képek (október 22-ig)
• Lakner Antal képzőművész kiállítása (november 2.–december 31.)

SZOMBATHELY

Agora – Szombathelyi Kulturális Központ
9700 Szombathely, Március 15. tér 5.
Tel.: 94-509-641, www.agorasavaria.hu
Nyitva: hétfő–péntek 9–20 óráig, szombat 9–12 óráig.

• Herendi-kiállítás (október 22.–december 7.)

Savaria Múzeum
9700 Szombathely, Kisfaludy S. u. 9.
Tel.: 94-500-720, www.savariamuseum.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Személyes – több mint 400 fénykép nyújt ízelítőt a 19-20. századi Szombathely fotóművészetéből. (december 31-ig)
• Ezüstbe zárt világegyetem – kiállítás a 160 éve született Gothard Jenő emlékére (december 21-ig)
• A sziklától a kőbaltáig / Az erdőtől a sivatagig – a fák, a természet ősi erőinek védelme. (december 20-ig)

Szombathelyi Képtár
9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12.
Tel.: 94-508-800
www.keptar.szombathely.hu
Nyitva: kedd–szerda és péntek–szombat–vasárnap 10–17 óráig, csütörtök 10–18 óráig.

• Colors of Europe – Raimund Seidl és Verena Bachner (Ausztria) festőművészek kiállítása Európa sokszínűségének bemutatása. (november 26-ig)
• A Metropolitan Egyetem kiállítása (november 26-ig)
• Mikróban a makró – a miniatűr textilművészet nagysága. Válogatás a képtár miniatűrtextil gyűjteményéből (december 16-ig)
• Minta Alapítvány kiállítása (november 26-ig)
• A Pécsi Műhely kiállítása (december 7.–2018. február 17.)
• Geszler Mária keramikusművész kiállítása (december 14.–2018. március 4.)

Vasi Skanzen
9700 Szombathely, Árpád u. 30.
Tel.: 94-311-004, www.vasimuzeumfalu.hu
Nyitva: nov. 6-ig kedd–vasárnap 9–17 óráig.

• Kép-átmenetek / Fényképek a hagyományos közösségek életéből (november 5-ig)
• Chlumetzky Ildikó fazekas, népi iparművész kiállítása (november 5-ig)

TIHANY

Kogart Kiállítások Tihany
8237 Tihany, Kossuth L. u. 10.
Tel.: 87-538-042, www.kogarttihany.hu
Nyitva: okt. 31-ig hétfő–vasárnap 10–18 óráig.
Nov. 1-jétől péntek–vasárnap 10–16 óráig.

• A Corvinus Gyűjtemény gyöngyszemei Kiállítás a Kempinski Hotel Corvinus Budapest képzőművészeti gyűjteményéből (november 12-ig) *Cikk a 14. oldalon*

TISZAFÜRED

Kiss Pál Múzeum – a Damjanich János Múzeum kiállítóhelye

5350 Tiszafüred, Tariczky sétány 6.
Tel.: 59-352-106, www.kiss-pal-muzeum.html
Nyitva: kedd-szombat 9-12 és 13-17 óráig.

• Kovács Imre tiszafüredi népi iparművész kovácsmester munkái (október 27.–november 27.)

TOKAJ

Tokaji Múzeum

3910 Tokaj, Bethlen Gábor u. 7.
Tel.: 47-552-050
www.tokajimuzeum.hu
Nyitva: okt. 1-jétől kedd–vasárnap 9–17 óráig.

• Mobil előtti gyermekkor – kiállítás retró játékokból (december 3-ig)
• Karácsony a Karácsony házban – Válogatás a szentendrei Hubay Ház Karácsony kiállításának gyűjteményéből (december 3-tól)

Világörökségi Bormúzeum

3910 Tokaj, Serház út 55.
Tel.: 47-552-050, www.bormuzeum.eu
Nyitva: kedd–vasárnap 9–17 óráig.

• Mit rejt a föld? – az interaktív régészeti kiállítás Tokaj és környékének leleteit mutatja be az őskortól a középkorig. (2018. március 31-ig)

VESZPRÉM

Laczkó Dezső Múzeum

8200 Veszprém, Erzsébet sétány 1.
Tel.: 88-799-191, www.ldm.hu
Nyitva: kedd–vasárnap 10–18 óráig.

• Bolygón innen, Földön túl / A kis herceg – interaktív kiállítás, a Móra Ferenc Múzeum vendégkiállítása (2018. március 4-ig)
• „Ez vagyok, ez a formám" – Kondor Béla, a grafikus (október 20.–december 30.)
Cikk a 4. oldalon

Szaléziánum Érsekségi Turisztikai Központ

8200 Veszprém, Vár u. 31.
Tel.: 88-580-528, www.szalezianum.hu
Nyitva: kedd–szombat 10–17 óráig.

• Nagyszülői hagyaték (december 31-ig)
• Az Öreg Mihály – a bazilika harangjai (december 31-ig)

ZEBEGÉNY

Szőnyi István Emlékmúzeum

2627 Zebegény, Bartóky u. 7. Tel.: 27-620-161
www.szonyimuzeum.hu
Nyitva: okt. 31-ig kedd–vasárnap 10–18 óráig.
Nov. 1-jétől péntek-vasárnap 10–16 óráig

• Zebegényi intimizmus – Válogatás Szőnyi István szobabelsőket, csendéleteket, aktokat ábrázoló akvarell képeiből (2018. május 27-ig)

ARTKALAUZ – KIÁLLÍTÁSI MAGAZIN
artkalauz.hu • info@artkalauz.hu
Kiadó: Szövetség az Életen Át Tartó Tanulásért
4025 Debrecen, Nyugati u. 26.
Felelős kiadó: a Szövetség elnöke
Főszerkesztő: Lantos Anikó, aniko.lantos@gmail.com
Tördelőszerkesztő: Kóté Zsolt
Megjelenik évente három alkalommal. ISSN 2062 8080
A kiadvány a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült.

Nemzeti Kulturális Alap
SZÖVET Szövetség Az Életen Át Tartó Tanulásért
AGRO-TECH-FOOD

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

szeptember 25. → november 12.
2017

AZ AJTÓ NYITVA ÁLL!

Óvodapedagógusok napja

A lámpás én vagyok

Pincétől a padlásig

Mesterek és alkotók

Szakmai programok

Irodalmi (cool)túra

Utazó múzeum

Irodalmi találkozások

Múzeumi szünetelő

ÓRARENDEM
H K SZ CS P
SZÜNET

Rejtély a múzeumban

16+

Múzeumi őszbúcsúztató

Available on the App Store

GET IT ON Google play

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Nemzeti Kulturális Alap

SKANZEN

Múzeumi Oktatási és Képzési Központ

PARTNEREINK:

Arthaláz

MOZAIK múzeumtúra

MS

klasszik rádió 102.1

ICO

Magyar Turisztikai Ügynökség

MAGYAR MÚZEUMOK

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

Eszterházy Károly Egyetem

Rádió 1

90.9 jazzy rádió

MTA SZTAKI
Magyar Tudományos Akadémia

HAGYOMÁNYOK HÁZA

Élő népművészet

NÉPRAJZI TÁJEGYSÉGEKET BEMUTATÓ KIÁLLÍTÁSSOROZAT | **SÁRKÖZ** | 10.13–12.02.

A gyöngygallért Péter Szidónia készítette | Fotó: Hont Angéla

MAGYAR
Népi
Iparművészeti
MÚZEUM

1011 Budapest, Fő utca 6.
www.hagyomanyokhaza.hu